

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ३६ / अंक : ८० / २०७६ जेठ ३ गते शुक्रबार

/ 17 May., 2019

मूल्य रु. १०/-

लोकतन्त्रको नाममा कलंकको विधेयक

काठमाडौं। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्व केपी ओली नेतृत्वको सरकारले मिडिया काउन्सिलसम्बन्धी विधेयक संसदमा दर्ता गराएपछि त्यसको चौतर्फी रूपमा व्यापक विरोध भएको छ। हालको प्रेस काउन्सिल नेपाललाई विस्थापित गरि मिडिया काउन्सिल नामक संस्था गठन गरी त्यही संस्थानार्फत सत्ताको विरोध गर्न पत्रकारहरूलाई दुगो लगाउने उद्देश्य सहित मिडिया काउन्सिल विधेयक संसदमा दर्ता गराइएको छ। विश्वका कुनैपनि मिडिया काउन्सिलहरूले पत्रकारहरूलाई दण्ड जरियाना गर्न सक्ने गरी कानुन निर्माण गरेको इतिहास छैन। लेखेको भरमा पत्रकारहरूलाई दण्ड सजाए तोकिएको खण्डमा लोकतन्त्रको ध्वजाको उडेको ठहरिन्छ। लोकतन्त्रमा पत्रकारहरूले आफ्नो स्वनियम बनाएर त्यही परिधि भित्र बस्ने

>>> बाँकी ८ पेजमा

तालीलाई www.abhiyanonline.com.np गा पनि पढ्न सकिन्छ।

प्रधानमन्त्रीकै बोली असंसदीय

काठमाडौं। नेपालको संसदीय इतिहासमै प्रधानमन्त्रीको बोली संसदको रेकर्डबाट मेटिन पुरोको छ। प्रधानमन्त्रीले संसदमा असंसदीय भाषा बोलेको निकर्ष सहित प्रधानमन्त्रीको बोली संसदको रेकर्डबाट हटाइएको हो। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले सरकारको नीति तथा कार्यक्रमका बारेमा सांसदहरूले उठाएको प्रश्नको जवाफ दिने क्रममा बैशाख २४ गते संसदमा बोल्दै निम्नरो शब्द प्रयोग गरेका थिए। प्रधानमन्त्रीको उक्त शब्दप्रति प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली काग्रेसले आपत्ति जनाएको थियो। निम्नरो शब्दलाई समामुख कृष्णबहादुर महराले असंसदीय भावै सांसदहरूले समेत

>>> बाँकी ८ पेजमा

राप्रपा किन सेलायो ?

काठमाडौं। प्रधानमन्त्रीलाई ज्ञापनपत्र बुझाएर देशवापी जागरण अभियान चलाएको राप्रपाप्रति व्यापक जनसमर्थन देखिएको थियो। हिन्दुराष्ट्रको पक्षमा लाखौ युवासहितका जनमानसले हस्ताक्षर गरेर राप्रपाप्रति आस्था देखाए। त्यसपछि सेलाएको राप्रपा के गर्नेछ ?

कि सरकारमा सहभागी हुन प्रधानमन्त्रीको निम्नो पर्खेको छ ? नेता बुद्धिमान तामाङ भन्छन्- मेरो नेतृत्वमा दोश्रो चरणको आन्दोलनको तैयारी भइरहेको छ। कही दिनमै आन्दोलनको घोषणा हुनेछ।

यता अध्यक्ष कमल थापा भन्छन् राजासहितको लोकतन्त्रको विचार 'अपराध' होइना, यो नेपालको

>>> बाँकी ८ पेजमा

बुझेरै मिडिया काउन्सिल विधेयक ल्याइएको हो : प्रधानमन्त्री

मिडिया काउन्सिल विधेयक तकाल सच्याउ सरकार

काठमाडौं। सरकारले बैशाख २६ गते संसदमा मिडिया काउन्सिल विधेयक दर्ता गराएपछि पत्रकारिता क्षेत्रमा मात्र नभएर राजनीतिक क्षेत्रमा समेत हल्लीखल्ली मच्चिएको छ। संसदको प्रमुख विपक्षी दल नेपाली काग्रेसले विधेयक फिर्ता लिन सरकारसँग औपचारिक रूपमै माग गरिसकेको छ भने पत्रकारहरूको छाता संगठन नेपाल पत्रकार महासंघले विधेयक संघोधन गर्न सरकार, राजनीतिक दल, प्रतिनिधिसभाका सभामुख र राष्ट्रिय सभाका अध्यक्षलाई ज्ञापनपत्र नै बुझाईसकेको छ। पत्रकारिता क्षेत्रसँग सम्बन्धित भएका विभिन्न संघ संगठनहरूले विधेयकको विरोध गरिएका बेला सत्ताधारी दल त्यसमा पनि तत्कालिन नेकपा एमालेको प्रेससम्बन्धी संगठन प्रेस चौतारी नेपालका केही व्यक्तिहरू विधेयकको पक्षमा देखिएका छन्। चौतारीका केही पदाधिकारीहरूले पहिला सरकारको जानकारी विनै

विधेयक आएको बताएका थिए भने सामाजिक सञ्जालमै त्यस्तै अभिव्यक्ति दिएका थिए। तर प्रधानमन्त्री केपी ओली भियतनाम र कम्बोडियाको एक साता लामो भ्रमण सकेर स्वदेश फर्किने क्रममा त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा आइपुग्ने वित्तिकै पत्रकारहरू सँग कुरा गर्दै भने मिडिया काउन्सिल विधेयक जाने बुझेर ल्याइएको हो।

स्वयम् प्रधानमन्त्रीले मिडिया काउन्सिल विधेयक जाने बुझेर ल्याइएको हो भनेपछि चौतारीका केही पदाधिकारीहरूको ओठ तालु सुकेको छ। विधेयकमा मिडिया काउन्सिलका पदाधिकारीको नियुक्ति र दण्ड सजाए एवं जरियानाका विषयमा विवाद भएको छ। विधेयकमा केही राप्रा पक्ष भएपनि एउटै संस्थालाई उजुरी छानविन गर्ने, उजुरी लिने र दण्ड सजाए तोक्ने अधिकार दिइनु शक्ति पृथकीकरणको सिद्धान्तको

>>> बाँकी ८ पेजमा

दलहरू गाउँ पस्न थाले

काठमाडौं। गत वर्ष भएको संघीय संसद, प्रदेश सभा र स्थानीय तहको निर्वाचनमा नरपालीसँग पराजित भएका राजनीतिक दलहरू आ आफ्नो राजनीतिक बचाउनका लागि गाउँ पस्न थालेका छन्। राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीले मैची महाकाली यात्रा पुरा गरिसकेको छ भने अब उसले फेरी जेष्ठ १५ गते देखिए फेरी स्वामित्वात्र यात्रा गर्ने उद्घोष गरिसकेको छ। संघीय संसदको प्रमुख विपक्षी दल नेपाली काग्रेसले समेत बैशाख २५ गते देखिए जागरण अभियान सुरु गरेर गाउँ पस्न थालेको छ। त्यसैगरी छाले ऐकैकृत भएको समाजवादी पार्टी समेत गाउँ पस्न तरखरामा रहेको छ। काग्रेसले ३ चरणमा गाउँ गाउँ

ठग्यो सिभिल होम्सले

काठमाडौं। पछिलो समयमा जग्गा प्ललिटड गरेर घर निर्माण गर्ने क्रम व्यापक मात्रामा बढेको छ। त्यसै क्रममा त्यस्ता घर खरिद गर्नेहरू समेत हाउजिङ कम्पनीहरूबाट ठिग्यै आएका छन्। हाउजिङ कम्पनीका मालिकहरू विभिन्न राजनीतिक दलमा संलग्न भएकाले सरकारले अनियमितता गर्ने हाउजिङ कम्पनीका मालिकहरूलाई कानुनी दायरामा ल्याउन सकेको छैन।

सिभिल हाउजिङ कम्पनीका मालिक समेत रहेका पूर्व सभासद इच्छाबहादुर तामाङले थेचो सुनकोठीमा सिभिल होम फेज ३ मा घरहरू निर्माण गरी विभिन्न व्यक्तिहरूलाई विक्रि वितरण गर्दै आएका भएपनि घर खरिद गर्नेहरू कम्पनीबाटे ठिग्यैका गुनासो गर्दै सरकारी कार्यालयमा धाउन थालेको छ।

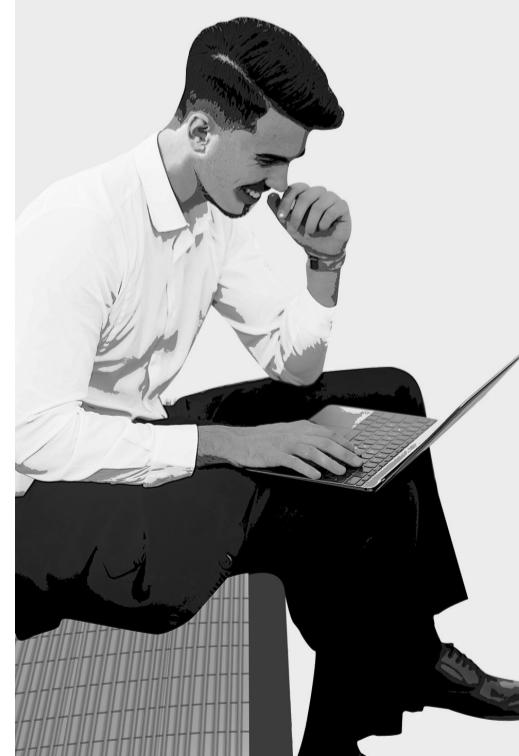
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको नेतृत्वमा रहेको केपी ओली नेतृत्वको सरकारले दुई तिहाईको दम्भ देखाउँदै प्रमुख प्रतिपक्षी

>>> बाँकी ८ पेजमा

prabhu
Online Trading Saving A/C

Online Digital
Share Trading

NEPSE मा Online शेयर
कारोबार गर्न सकिने।

नि:शुल्क e-banking सेवा। *

NEPSE मा आवङ्ग Broker
हरूको आधिकारीक बैंक।

NEPSE को आधिकारीक
वलीयरिङ्ग बैंक।

* शर्टहरू लागू दृश्यमान।

prabhu BANK

Prabhu Building, Babarmahal
Post Box no.: 19441
Tel: +977 1 4788500
Fax: +977 1 4780588
E-mail: info@prabhubank.com
Url: www.prabhubank.com
Toll Free No.: 16600107777
Swift Code: PRVUNPKA

काठमाडौं। ललिता निवास बालुवाटार जग्गा काण्डको पर्वाफास हुने त्रैमा जारी रहेको बेला अनेक नयाँ तथ्यहरू बाहिर आउन थालेपछि भू माफियाहरू राजनीतिक शरणमा पर्न थालेका छन्। व्यक्तिको नेतृत्वमा नाममा गएको जग्गा रामाकाल, रामकुमार सुवेदी र भाटभटेनारा नाममा रहेको छ भने गुरुङले आफ्नो परिवारका नाममा समेत उच्चरतारीय छानविन थालेको छ। करिब ६० रोपनी जग्गा उनीहरूले आफ्ना परिवारका नाममा सामूहिक स्वामित्वमा ल्याएर बेचायिखन गरिसकेका छन्। अहिले उनीहरूले बेचेको जग्गा खोजिन भइरहेको छ। पूर्वसंचय शारदाप्रसाद त्रिलालको संयोजकत्वमा रहेको उच्चरतारीय छानविन

>>> बाँकी ६ पेजमा

Sikhs cry for justice

Kiran

SINCE 1984, countless Sikhs have been killed in India. The roots of the Sikh dilemma in India are very complex with the main factors being inadequate recognition of Sikhism as a separate religion and the Punjabi language coupled with mistreatment from the successive Indian governments since its formation in 1947. The year 1984 stands the most fateful year in the history of Sikhs around the world. Indian army invaded "golden Temple" in June 1984, which shocked the Sikh community around the world as the site is considered the holiest of Sikh religion. Countless Sikhs were ruthlessly killed and a normally proud community stood humiliated. It was a systematic genocide of the Sikhs.

Darshan S. Tatla in his paper titled "The morning after: Trauma, memory and the Sikh predicament since 1984", published on August 19 2006, writes that "Rajiv Gandhi, the next Prime Minister of India, lost no time in making capital out of his mother's assassination. During the 1985 parliamentary elections, Sikhs were presented

as the "enemy within". Across many towns and cities, huge billboards showed two uniformed Sikhs shooting down a bloodstained Mrs. Gandhi against the back-drop of a map of India. Other posters displayed in prominent places in major Indian cities screamed headlines such as 'will the country's border finally be moved to your doorstep?' By whipping up such hate and hysteria, Rajiv Gandhi won 401 of 508 parliamentary seats, the biggest landslide since 1947. H. K. L. Bhagat, a Congress candidate from a Delhi constituency where the largest number of Sikhs was killed during anti-Sikh riots, secured the second largest majority."

The Sikhs around the world have been brave, hardworking, smart, hospitable, intelligent, and have great sense of humor. The Indian Sikhs have been instrumental in "green revolution" in the country and the Indian Punjab, home of Sikhs, is considered the food basket of the country. The Sikhs around the world and in India have excelled in business and industry. But if one closely monitors Indian Bollywood

industry, the Sikhs have continuously been humiliated in one way or the other as the ones having no brain at all. I feel sorry to use this word but the context would have been incomplete in presenting the broader picture of the Sikhs' plight in a country, which claims to be the largest democracy in the world having so-called secularism being its backbone.

A fact-finding team, jointly organised by the People's Union for Democratic Rights (PUDR) and People's Union for Civil Liberties (PUCL) in 2003, claimed on the basis of its investigations that the attacks on the Sikh community were the outcome of "a well-organised plan" and some Sikhs called the police and the Indian army as "mute spectators" during the 1984 Sikh carnage. Virtually, no government existed during the first two to three days of the violence against Sikhs in 1984. As per BBC, they were turned refugees in their own cities. Prosperous and wealthy one week before the violence, Sikhs were camping and dropped to roads with empty hands one week next. After

decades of living what they thought a tolerant and secular country, four days of madness and ruthless killings exposed the lie of India being secular democratic state.

If one looks at the pages of history since 1984, almost nothing seems to have changed so far as continuous subjugation and human rights abuses and violations of the Sikh religion in India keep simmering. The history of the Sikh issue in India goes back to 1947 when Nehru, the then Prime Minister of India, had promised a separate state to the Sikhs. The Sikh religion's holly book titled "Guru Granth Sahib" was torn-up in 2015 in India. Sikhism, which promotes equality, compassion, and tolerance, is the world's fifth-largest religion. The Indian extremist organization, i.e. "RSS" has been working since long to assimilate Sikhs into Hindu religion. The Indian text books have systematically equated Sikhism with Hinduism. The children in India are already taught this, i.e. "Sikhs are an inseparable part of Hindu society. If Hinduism is a tree, Sikhism is a fruit on that tree.

Gurbani is like the Ganga, it emerges from the Gangotri of the Vedas. The Khalsa was created to protect Hinduism and Hindustan. Japji Sahib is a summary of the Gita. Equate 'IkOankaar' with 'OM'. The Sikh Gurus worshipped the cow."

The Sikhs in India have still been children of lesser God as they continue to face issues of identity and recognition. They are often seen less patriotic than the Hindus in the country. The Sikhs are stereotyped at best as untrustworthy, at worst as traitors. Political marginalization of the Sikhs in India is gradual but certain, especially when the country is occupied by a typical mindset of making India a Hindu country under the leadership of Modi with the support of the RSS. In the wake of Modi mantra of "reverse conversion" (Ghar Wapsi), not only the Muslims and the Scheduled castes but Sikhs could also be either brought back into Hinduism or considered a sect of Hinduism one day, if things kept on moving with the current wave in India.

Army Lt Gen faces action for alleged corruption over misuse of Govt funds

The officer had used government funds meant for the institutions under him for buying air conditioners, furniture and other things for his personal use in an unauthorized manner.

Acting tough against cases of corruption, the Indian Army has carried out a Court of Inquiry into allegations of corruption against a senior Lieutenant General for misuse of government funds.

"A Court of Inquiry was ordered by the Army Headquarters under a senior Lieutenant General to probe the corruption charges against the officer after complaints were received that he had misused government funds for buying equipment worth over Rs 10 lakh for personal use," senior government sources told ANI here.

As per allegations, the officer had used government funds meant for the institutions under him for buying air conditioners, furniture and other things for his personal use in an unauthorised manner, they

said. As soon as the complaints reached the headquarters, a high-level Court of Inquiry headed by a Principal Staff Officer of Army Chief Gen Bipin Rawat was ordered. PSOs are the senior most Lt Gens in the Army posted at the headquarters for assisting the Army Chief in day to day functioning of the force. Since the inquiry is against a Lt Gen, the members in it are also of the rank of Lt Gen.

"The presiding officer of the Court of Inquiry has completed the probe and has

already briefed the Army Chief about it," the sources said. It is learnt that the Court of inquiry has recommended disciplinary action against the officer. Ever since Gen Bipin Rawat has taken over as the Chief of the Indian Army, he has clearly told officers and personnel that there would be no tolerance against moral turpitude and financial corruption in the force. Several officers have also been dismissed from service and retired without pension after they were indicted in cases of corruption and moral turpitude.

भारत हुँदै तेजो देश जानेले सिफारिस लिनुपर्ने

काठमाडौं/ नयाँ दिल्लीस्थित नेपाली दूतावासले भारत हुँदै तेजो देशमा हवाइयात्रा गर्ने नेपालीका लागि सूचना जारी गरेको छ। परामर्श मन्त्रालयलाई एक वर्षदेखि आग्रह गर्दै पनि ट्रायल एडमाइजरी जारी नभएपछि दूतावास आफैले सूचना जारी गरेको हो। सूचना जारी नमए पनि एक वर्षदेखि यो अयास हुँदै आएको थियो।

भारत हुँदै तेजो मुलुकको यात्रा गर्ने नेपाली नागरिकलाई भारतीय अध्यामन पार गर्दा दूतावासको सिफारिसपत्र आवश्यक पर्न सक्ने भएकाले काजातसहितले निवेदन

दूतावासले भारत हुँदै तेजो देशमा हवाइयात्रा पठाइनेसमेत स्पष्ट पारेको छ। सम्बन्धित व्यक्तिले यात्रा गर्नुपर्ने कारणसहितको निवेदन, राहदारीको प्रतिलिपि, गन्तव्य देशको भिसा र हवाइ टिकटको प्रतिलिपि, रोजगार भिसामा जानेका हकमा वैदेशिक रोजगार विभागबाट जारी भएको श्राव स्थीकृतिको प्रतिलिपि आवश्यक रहेको दूतावासले जनाएको छ। भारतबाट अन्य देश यात्रा गरिसकेका यात्रुका लागि पासपोर्टमा उल्लेखित यात्रा

अभिलेखको कपी पनि पेस गर्न दूतावासले भनेको छ। भारतमा रहेका नेपालीको हकमा अध्ययन वा व्यवसाय गरेको परिचय खुल्ने परिचयपत्र/कागजातको कपी पनि पेस गर्न दूतावासले आह्वान गरेको छ। उपरोक्त कागजातसहितको निवेदन प्राप्त भएपछि औचित्यका आधारमा दूतावासले उपयुक्त सिफारिसपत्र जारी गर्न समेत दूतावासको सूचनामा भनिएको छ। अत्यन्त जरूरी भई दूतावासमा उपरिथत हुन नसक्ने नागरिकको हकमा इमेलबाट सिफारिसपत्र पठाइन्दै पनि दूतावासले जनाएको छ।

क्यान्सर रोगबाट बच्ने उपायहरू

- सूर्तिजन्य पदार्थ सेवन नगर्ने
- मादक पदार्थ सेवन नगर्ने
- दैनिक कम्तिमा ३० मिनेट शारीरिक क्रियाकलाप गर्ने
- स्वस्थ र पोषिलो खाना खाने, फलफूल र हरियो सागसबजी प्रसस्त मात्रामा खाने
- ह्युमन प्यापिलोमा भाइरस (Human Papilloma Virus (HPV)) र हेपाटाइटिस बीको खोप लगाउने
- नियमित रूपमा स्वास्थ्य परिक्षण गराउने।

स्वास्थ्य कार्यालय काठमाडौं प्रदेश नं. ३

Every game. Everything about the game.

क्रिकेट

टेनिस

फुटबल

क्रिकेट बाटिक

सबैकेल

www.sabaikhel.com   /sabaikhel
info@sabaikhel.com   @sabaikhel
For Advertisement : sabaikhel@gmail.com

दुई तिहाईको कम्युनिष्ट नाटक मञ्चन

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

अधिष्ठान भनेका थिए- सिंहदरवार नै अधिष्ठान हो भन्दाभन्दै पाहा पछारिएर्खै पछानि पुगे । कम्युनिष्टहरू सर्वहाराको शासन अधिष्ठान हो भन्दै, माओंको रातो किताव कण्ठस्थ पार्दापार्दै सिंहदरवारको कमान समात नसफल भए । जनयुद्धको अधिष्ठान सिंहदरवार र सम्पन्नता नै देखियो । कम्युनिष्ट अधिष्ठान यही हो भने कम्युनिष्टहरू अधिष्ठान भेदन गर्न सफल भए ।

विवेकानन्दले उहिल्यै भनेका थिए- जसको आफैमाथि विश्वास छैन, उसको ईश्वरमाथि विश्वास हुनसक्दैन । तर, कम्युनिष्टहरू आजकल ईश्वरको आरती उतार्न थालेका छन् । रुद्राक्ष जप्न त थाले, कुन दिनदेखि भजन्या हुन बेर छैन । भ्रम छरेर शासन र शयन खोज्नेहरू हतारमा हुन्छन् । भोज त जोगीहरू पनि खान्छन्, आतुर भोज । कम्युनिष्टहरू राज्य ठग, मापिया, तस्कर, अपराधीहरूसँग आन्द्रा जोडेर भोज खान्छन् र पो नाटक लाग्छ कम्युनिष्ट नाटकमञ्चन जारी छ ।

नाकावन्दीदेखि चुनावसम्म कम्युनिष्टभन्दा अर्को देशभक्त छैन भनेर देखियो, जनतालाई आकर्षित गरियो । जनताको आकर्षण त पुतली बत्तीमा होमिए जस्तो पो हुनपुग्यो आत्मघाती ।

कम्युनिष्टहरूले विदेशीलाई नागरिकता बाँडेर विदेशीको हातमा देश सुम्पने कसम पो रहेछ तिनीहरूको नाटकीय देशभक्ति त । कम्युनिष्टको यही शासनकाल नेपालको इतिहासमा नेपालको स्वाधीनताको पतनकाल हुनेभयो । जनता जागेनन् भने, कम्युनिष्ट शासनले नेपालमा पनिदो विदेशी हस्तक्षेपलाई तिनको शासनाधिकारका रूपमा बरण गर्ने भयो । देश सकिने भयो ।

यहीकारण स्वतन्त्र बुद्धिजीवीहरू चिन्तित छन् । यो चिन्ता पाटीमा लागेका बुद्धिजीवीहरू गर्दैनन् । केही वर्ष अधि एक लाखमा भारतीय नानो गाडी पाइन्छ भन्दा तीन हात उफेर नानो गाडी बुक गर्नेहरूले ३ महिना पनि गाडी चलाउन पाएनन्, नेपालमा अफापशिद्ध भयो । जनयुद्धलाई जनआन्दोलनमा निराएर लोकतन्त्र त ल्याइयो, ९३ वर्ष चल्न सकेन, फाल्ने हिम्मत जनतामा जागरण भइसकेको छैन, विदेशी शासक नेपालमा शासनाधिकार खोज थालिसके । परिवर्तनका बाहकहरू विदेशीका खेताला साबित भएपछि देश कसरी कमजोर हुनेहेछ ?

इतिहास साक्षी छ, १९५० मा राणा शासनले गरेको एउटा सम्प्रिलाई ७० भएको प्रमाण हो । भनिन्छ, नड्गा नाचे हजार दाउ । नाड्गै भएपछि के को सिद्धान्त, निष्ठा, केको जवाफदेहीता र नैतिकता ? नेपाल भताभुग्ग हुनथाल्यो, खबरदार गर्ने कुनै शक्ति देखिवैन । जो खबरदार गरिरहेका छन् सडकवाट तिनलाई सताले कुनै भाउ दिइरहेको छैन । सत्ता पेलैरे विदेशीकरणतिर जाने जमर्को गर्दैछ ।

लोकतन्त्र छ, लोकतान्त्रिक पद्धति पनि छ । हाँक्ने लोकतान्त्रिक नेता छैन । जो देशभक्तिको नाममा विदेशी इशारामा चल्छ, विदेशीकरणमा लाग्छ, तस्तो नेता लोकतान्त्रिक नामको डरलागदो छेपारो हो । छेपारोको पिसाव पच्यो भने आँखा फुट्छ, यो छेपारो लोकको आँखामा पिसाव गर्दैछ, सर्वसत्तावादी बन्दैछ ।

वर्षमा फेर्न सकिएन । जो आज शासक भनेका छन्, तिनले दिल्लीमा गरेको १२ बुँदे सम्पौता १५ वर्षमा विदेशीलाई बैशंजको नागरिकताको रूपमा भागिएको छ, यही नयाँ नागरिकको मतले नेपालको शासन, प्रशासनमा कब्जा जमाउन अग्रसर भइसक्यो, केही वर्ष हेरीं, नेपाली आफैन आँगको हली बन थालेछन् । यसको श्रेय नयाँ नेपाल बनाउँछ भन्नेहरूलाई जान्छ ।

हो, यिनले विदेशी पेस्न, बक्सिस पाउलान, देशको छानो डढाएर बेचे र मुनाफा खाएर ज्याल काढ्ने भनेका यिनै हुन् ।

यसकारण नेपालमा सिकिमीकरण, भुटानीकरण र फिजीकरणका बहस चलेका हुन् । हामी देशभक्त हौं भनेर भ्रम छरेर शासन र शयन खोज्नेहरू हतारमा हुन्छन् । भोज त जोगीहरू पनि खान्छन्, आतुर भोज । कम्युनिष्टहरू राज्य ठग, मापिया, तस्कर, अपराधीहरूसँग आन्द्रा जोडेर भोज खान्छन् र पो नाटक लाग्छ कम्युनिष्ट नाटकमञ्चन जारी छ ।

नाकावन्दीदेखि चुनावसम्म कम्युनिष्टभन्दा अर्को देशभक्त छैन भनेर देखियो, जनतालाई आकर्षित गरियो । जनताको आकर्षण त पुतली बत्तीमा होमिए जस्तो पो हुनपुग्यो आत्मघाती ।

कम्युनिष्टहरूले विदेशीलाई नागरिकता बाँडेर विदेशीको हातमा देश सुम्पने कसम पो रहेछ तिनीहरूको नाटकीय देशभक्ति त । कम्युनिष्टको यही शासनकाल नेपालको इतिहासमा नेपालको स्वाधीनताको पतनकाल हुनेभयो । जनता जागेनन् भने, कम्युनिष्ट शासनले नेपालमा पनिदो विदेशी हस्तक्षेपलाई तिनको शासनाधिकारका रूपमा बरण गर्ने भयो । देश सकिने भयो ।

भएको प्रमाण हो । भनिन्छ, नड्गा नाचे हजार दाउ । नाड्गै भएपछि के को सिद्धान्त, निष्ठा, केको जवाफदेहीता र नैतिकता ? नेपाल भताभुग्ग हुनथाल्यो, खबरदार गर्ने कुनै शक्ति देखिवैन । जो खबरदार गरिरहेका छन् सडकवाट तिनलाई सताले कुनै भाउ दिइरहेको छैन । सत्ता पेलैरे विदेशीकरणतिर जाने जमर्को गर्दैछ ।

लोकतन्त्र छ, लोकतान्त्रिक पद्धति पनि छ । हाँक्ने लोकतान्त्रिक नेता छैन । जो देशभक्तिको नाममा विदेशी इशारामा चल्छ, विदेशीकरणमा लाग्छ, तस्तो नेता लोकतान्त्रिक नामको डरलागदो छेपारो हो । छेपारोको पिसाव पच्यो भने आँखा फुट्छ, यो छेपारो लोकको आँखामा पिसाव गर्दैछ, सर्वसत्तावादी बन्दैछ ।

सिंहदरवारको मखमली सत्ता, बेलायती सिंगमरमरे भ्रयालबाट चियाएर प्रचण्डले २०६५ सालमा सुरुमा भनेका थिए : अब हिटलर जनमन्च कि बुद्ध ? २०७६ सालमा उनको दल नेपालको सिंहदरवारको हाकिम बनेको छ । त्यसी दलका अध्यक्ष प्रचण्ड भन्नन्- म फेरि जगल पस्न सक्छु । सत्तामा बस्ने अनि लोक धम्क्याउने । उतिबैले आमनागरिकले बुद्धको जन्मथलोमा अर्को बुद्ध अथवा बुद्धचरित जन्मे हुन्थ्यो भन्ने कामना गरेका थिए, राक्षसी हुकार पो सुनिन्छ । रोचक कम र घोचक ज्यादा यस्ता अभियतिले राजनीति कोठीका ढोका चहार्न दलालस्तरमा भरिसक्यो कि के हो भन्ने आशका गर्नुपर्ने स्थिति देखिन्छ ।

लोकलाई रनभुल्लमा पारेर शासन गर्ने शैली कति लोकतान्त्रिक हो कुन्नी ?

लोकतन्त्र आएपछि र सविधान

राष्ट्रिय जागरणको ज्वारभाटा निस्केलो ? नेपालीत्वको रक्षा होला ? विदेशी दबावमा पित छादेर बेहोस् छ राजनीतिक नेतृत्व ।

आन्तरिक र बाह्य अत्याचार विरुद्ध योङ इटली र रेडस्टर्जस्ता अनेकन संस्थामा पसरे र बसेर ग्यारीवाल्जीले इटलीदेखि विश्वभरि स्वतन्त्रता, राष्ट्रियता र स्वाभिमानको दुरी चलाएको इतिहास छ । नेपालका पार्टी पानीमरुवा, नागरिक समाज डलरजीवी । त्यसैले समीक्षकहरू भन्नन्- यी सूर्यमुखी हुन्, सूर्यमुखीहरू सत्ताबाहेक अरू केही देख्दै देखेनन् । स्वाभिमान लुटिदा वा लुटाउँदा सत्ताको उख्तु चुसेर जित्रो फड्कानेहरू मिरजाफरका सन्तान हुन् । मिजाफर भनेको राष्ट्रका लागि विषफल हो । विषको काम मार्नु हो, बचाउनु होइन ।

विवेक हुनेहरू मनमा भटका लाग्नासाथ आपूर्वालाई सुधार्न्छन् र सुधार्नेको बाल्मीकी पथमा लगाउँन्छन् । निदाएकालाई व्यूँभाउन सकिन्छ, निदाएको बहाना गर्नेलाई व्यूँभाउन सकिन्न । यसैको प्रतिफल हो, राष्ट्र चूकजस्तो अन्धकार सुरूप्तिर धकेलिएको छ ।

वर्तमान नेपालो बेथिति र विदेशीकरणको मूल्यांकन गर्दा भन्न सकिन्छ- १९४७ र १९७५ मा काश्मिर र सिकिमले आत्मनिर्णयको अधिकार गुमाए । यी दुवै घटनामा भारत निर्णयक रहयो र त्यहाँका जनताले राष्ट्र गुमाउनु पर्यो । २०६३ सालपछिका घटनाक्रमले नेपालको राष्ट्रियता जोखिममा पर्दै गएको छ । निरंकूश नै भए पनि नासिरजस्ता देशभक्त नेता नजान्नने हो भने नेपालको राष्ट्रियता मासिन धेरै दिन कुर्नुपर्ने छैन ।

प्राणी त सुतुरमुर्ग भन्ने पनि प्राणी नै हो । यसको चरित्रि कर्त्ता दुर्छ भने शत्रु आयो भने टाउको बालुवामुनी घुसारेर सुरक्षित छु भन्नान्छ । त्यो प्राणी र हाम्रो नेतृत्वमा भिन्नाता छैन । विचारक, सचेतक, नागरिकसमाज, बुद्धि फाँटका चेत प्राणीहरू पनि टाउको उठाउन छाडेर यस्तै सुतुरमुर्ग शैलीमा टाउको घुसानुमा चलाखी ठानिरहेका छन् । आत्मरक्षा कि देशरक्षा ? देशरक्षा भएन भने आत्मरक्षाको के अर्थ भनेर यिनले बुझेका छैनन् । कायरहरू हजारपटक मर्जन, वीर एकपटक मर्ज र पनि सधैका लागि उज्ज्याले इतिहास बोकेर बाँचिरहन्छ भनेको यही हो ।

लोकतन्त्रको अन्तिम यथार्थ देश र जनता हुन् । राजनीति, शासन, प्रशासन सबै देश छ र रहने हो ।

साल्ट ट्रेडिङ फॉरेंशिशन लिमिटेड

द्वारा प्रवर्द्धित ग्राही ग्राही

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको नियत बाहिर रख्ने कोट मै बीचमा
- रिस्टलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्ने न सकिने प

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्याँदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरेर पनि जस्ले समिक्षयो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भयर एकै पटक मर्न सकौ।

- अधियानवाणी

मिडिया काउन्सिल विधेयक संसदको गरिमा गुम्ने खतरा

• देवेन्द्र चूडाल

devendrachudal@gmail.com

परम्परा रहिआएको छ । हाम्रा सञ्चारमन्त्रीले अमेरिकाको उदाहरण दिनु कर्ति उचित हुन्छ ? अमेरिकालगायत हाम्रै छिमेकी मुलुक भारतमा रेल दुर्घटना भए सम्बन्धित मन्त्रीले राजिनामा दिएका थुप्रै उदाहरण रहेका छन् । हाम्रै देशमा पनि २०४४ सालमा र २०३० सालमा हावाहुरीले फुटबल खेल भइरहेको बेला दर्शकको मृत्यु भएकोमा तत्कालिन शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्री केशरबहादुर विष्ट र २०३० सालमा सिंहदरबारमा आगलागी हुँदा तत्कालिन प्रधानमन्त्री कीर्तिनिधि विष्टले राजिनामा दिएको मन्त्रीलाई थाहै होला ? के अहिलेका हाम्रा मन्त्रीहरूले नैतिकताका आधारमा राजिनामा दिएका छन् ?

सञ्चारमन्त्रीले कार्यान्वयन गर्न खोज्नु
भएको विषय समानुपातिक विज्ञापनमा कुनैपनि
पत्रकार र नेपाल पत्रकार महासंघको आपत्ति
छैन । हामीले धेरै पहिलादेखि त्यो विषय
लागू गर्न सरकारसँग माग गर्दै आएका हौं ।
सञ्चार क्षेत्रमा विदेशी लगानी त्याउनु हुँदैन
भन्ने हाम्रो माग हो । न्यूनतम पारिश्रमिकका
विषयमा समेत केही फरक मत रहेपनि लागू
हुनु हुँदैन भन्ने नेपाल पत्रकार महासंघ र सरो
कारलालावहरूको विरोध होइन, खाली स्वरोज
गार सञ्चारमाध्यमले न्यूनतम पारिश्रमिक लागू
गर्न सक्दैनन् त्यसको लागि अलग व्यवस्था
गर्न माग गरिएको मात्र हो । त्यसमा अन्य कुरा
जोडेर मन्त्रालयले खोक्नुपर्ने कुनै आवश्यकता
छैन । स्वरोजगारमूलक सञ्चारमाध्यममा २/४
जनामात्र हुने भएकाले उनीहरूको लागि
लगानीको आधारमा अलगै व्यवस्था गरियोस्
भन्ने मागलाई एकै ठाउँमा जोडेर समानुपातिक
विज्ञापनलगायतका विषयमा सञ्चार जगत्बाटै
विरोध भयो भन्नु आफैमा हास्यारप्द बाहेक
अन्य केही हन सक्दैन ।

न्यायालयले गर्नुपर्ने काम मिडिया
काउन्सिललाई दिएको छ । एउटै संस्थाले
उजुरी लिने छानविन गर्न अनि दण्ड सजाए
दिने व्यवस्था विश्वका कुन मुलुकमा रहेको
छ ? २५ हजारदेखि १० लाख जरिवाना
गर्न सक्ने अधिकार काउन्सिललाई दिनु
भनेको सरकारको विपक्षमा कलम चलाउने
सञ्चारमाध्यमलाई तह लगाउन ल्याइएको
प्रावधान हो । काउन्सिलले अदालतमा मुद्दा
चलाउन सक्छ किन भनिएन ? र किन
दण्ड जरिवाना गर्न सक्ने अधिकार दिइयो
? काउन्सिलबाट दण्ड जरिवाना गराउने
अनि चिक्क नुभर्ने अदालत जाओ भन्ने
व्यवस्था नै कलुषित भावनाले ल्याइएको हो ।
यी सबै कारणले गर्दा मिडिया काउन्सिलको
स्वायत्ततामाथि असर पर्न सक्छ । आचारसंहिता
बनाउने दण्ड जरिवाना गर्ने अधिकार एउटै
संस्थालाई दिइनु लोकतन्त्रकै खिल्ली उडाउनु
भएकाले मिडिया काउन्सिल विधेयक फिर्ता
लिएर नियुक्ति र दण्ड जरिवाना गर्ने प्रावधान
सञ्चारानु आवश्यक छ । काउन्सिलले
आचारसंहिता बनाएर लागू गर्ने कुरालाई
भने स्वागत गर्न सकिन्छ । अध्यक्ष बन्नका
लागि १० वर्ष र सदस्य बन्नका लागि १५
वर्ष अन्तर्भूत कुन आधारमा राखिएको हो ?

अध्यक्षको योग्यता भन्दा सदस्यको योग्यता बढी राख्नुको अर्थ के ?

सविधानको प्रस्तावना मै पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रता उल्लेख गरिएको हुनाले प्रेस स्वतन्त्रतामाथि धावा बोल्ने काम बन्द गरी सबै सरोकारवालाहरूसँग बृहत छलफल र बहस गर्नका लागि संसदमा बैशाख २६ गते दर्ता गरिएको मिडिया काउन्सिल विधेयक फिर्ता गरिनु उपयुक्त कदम हुन सकछ । यो विधेयक दुई तिहाईको दम्भमा रहेर जस्ताको तरै पारित गरिएको खण्डमा संसदको समेत गरिमा गुम्ने भएकाले लोकतान्त्रिक व्यवस्थाको लोकतान्त्रिक अभ्यासका लागि समेत संसदले उक्त विधेयक तत्काल फिर्ता गरी सरकारलाई लोकतान्त्रिक पद्धति अनुसारको विधेयक ल्याउन संसदले आदेश दिन सक्तुपर्दछ । यदि संसदको गरिमा बढाउने हो भने । सरकारले हालै चोरबाटोबाट राहदानी विधेयक राष्ट्रिय सभाबाट पारितै नगरी लालमोहरका लागि राष्ट्रपतिकहाँ पठाएकाले मिडिया काउन्सिल विधेयकमा पनि त्यही बाटो अपनाउन सक्ने भएकाले सञ्चारजगत, मानवअधिकार र नागरिक समाज सतर्क रहनु आवश्यक छ ।

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रतामार्थि नै प्रहार

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको नेतृत्वमा रहेको केपी ओली नेतृत्वको सरकारले मिडिया काउन्सिल विधेयक सुट्रक संसदमा पुन्याएर प्रेस जगतलाई नियन्त्रण गर्न खोजेको छ । सरकारवालाहरूसँग कुनै छलफल र बहसी नगरी एकासी विधेयक संसदमा पुन्याद्वानुप्रैष्ठ हुन्छ सरकार प्रेस जगतलाई आफ्नो नियन्त्रणमा राख्न खोजदैछ भनेर । सरकारले संविधानको प्रस्तावना माथि नै प्रहार गरेको छ । नेपालको संविधानले तै पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रतालाई संविधानको प्रस्तावनामै राखेको छ । यसको अर्थ हो लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई सुरक्षा र सम्बर्द्धनका लागि स्वतन्त्र प्रेसको अपरिहार्य आवश्यकता छ भन्ने तै हो । तर सरकारले संविधानको प्रस्तावना मै राखिएको पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रतालाई वेवास्ता गर्दै प्रेस जगतलाई आफ्नो नियन्त्रणमा राख्न खोज्ने दुष्यायस गर्न आफूलाई लोकतान्त्रिक भन्ने सरकारको अलोकतान्त्रिक कार्य बाहेक अन्य केही हुन्त सव्वैन ।

सरकारले संविधानको भावनालाई ख्याल गर्नुको सट्टा संविधानकै खिल्ली उडाउने गरी मिडिया काउन्सिल विधेयक तथार गरी संसदमा पेश गरेको छ। सरकारको यो अलोकतान्त्रिक कार्यमा सञ्चार जगत् र मानवअधिकार कर्महरूबाट व्यापक विरोध भएको हुनाले संसदले त्यस्तो विधेयकलाई फिर्ता गर्नु संसदको लागि श्रेयस्कर हुनेछ। सरकारले संविधान विपरितका विधेयकहरू संसदमा पेश गर्ने मनसाथ देखाएको हुनाले संसदले सरकारलाई आइन्दा संविधान विपरितका विधेयकहरू संसदमा दर्ता नगर्न सार्वभौमसत्ता सम्पन्न उन्नत संसदले तै निर्देशन दिनपर्ने टड्कारो आवश्यकता देखिएको छ। पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रतालाई संविधानको प्रस्तावना बनाएको मुलुकले सरकारले प्रेसलाई आफूखुसी नियन्त्रण गर्न खोज्छ भने सरकारको त्यो कदम सरासर अवैधानिक हो भनेर संसदले अब बोल्नु आवश्यक छ र बोल्पर्दछ। मुलुकको लोकतान्त्रिक प्रतिष्ठा जोगाउने काम संसदकै हो। सरकारले संसदमा पेश गर्ने विधेयकहरू संविधान अनुसारका छन् कि छैनत भनेर हरैन दायित्व समेत संसदकै हो।

तेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टी आफूलाई स्वतन्त्रताको हिमायती ठाने गर्दछ । तर त्यही पार्टीको नेतृत्वमा रहेको सरकारले लोकतन्त्रको आधारभूत सर्तमाथि नै प्रहार गरेको छ । आन्दोलनका बेला प्रेस जगत स्वतन्त्र हुनुपर्यं भन्दै ठुला ठुला डंक पिटेपनि तेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीले सत्ताको नेतृत्व गर्दा आफूलाई शासक ठानेर आलोचनाका मुहानहरू बन्द गराउने र प्रेसलाई नियन्त्रण गर्न खोज्दै छ । प्रस्तावित मिडिया काउन्सिल विधेयक यसैको बलियो उदाहरण समेत हो । सरकारले गर्ने गरेका जनविरोधी क्रियाकलापहरूको सञ्चार जगतले भण्डाफोर गरिदिएपछि ओली नेतृत्वको सरकारले प्रेस जगतको घाँटी निमोठ्ने गरि मिडिया काउन्सिल विधेयकमा ठुलो मात्रामा दण्ड जरिवाना समेत लगाउने गरि विधेयक संसदमा दर्ता गराएको छ । उक्त विधेयक संसदले जस्ताको तस्तै पारित गरेमा तेपालमा प्रेस जगतको हत्या हुने र सरकार अधिनायकवादार्त अगाडि बढन सक्नने भएकाले संसदले बुझन सक्नुपर्यं त्रिप्रेस जगतलाई संविधानमा व्यवस्था भएअनुसार पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रताको अवस्था मै सञ्चालन हन विडनपर्दृश भनेर ।

मिडिया काउन्सिल विधेयकमा उल्लेख गरिएका कतिपय विषयहरू आपत्तिजनक रहेका छन्। सरकारले तै मिडिया काउन्सिलका पदाधिकारी नियुक्ति गर्ने उनीहरूलाई निर्देशन दिने, उनीहरूबाटै प्रेस जगतमाथि दण्ड, सजाए र जेलसम्म हालू सक्ने निर्देशन सरकारले दिन सक्ने र सरकारले विएको निर्देशन पालना गर्ने दायित्व र कर्तव्य मिडिया काउन्सिलका पदाधिकारीहरूको हुनेछ भन्ने शब्द तै आपत्तिजनक रहेको छ। विद्यमान प्रेस काउन्सिललाई विस्थापित गरी छापा, टिभी, अनलाइनजस्ता आमसञ्चारका माध्यमको नियमन गर्ने उद्देश्य राखेर मिडिया काउन्सिल गठन गर्ने प्रस्ताव सरकारले गरेको छ। प्रेस शब्दले पत्रकारिताको अभ्यासलाई बुझाउँछ, प्रेस जगत् कति स्वतन्त्र छ त्यसैले विश्वमा देशको नागरिकको स्वतन्त्रता जाँचिनेछ। माध्यम जे भएपनि प्रेसको काम भनेको पत्रकारिताको अभ्यास नै हो। तर त्यही अभ्यासलाई रोक्न र सरकारको मतियार र गुणगान गाउने पत्रकारिता गराउने उद्देश्यले पूर्व सञ्चारकर्मी तै सूचना तथा सञ्चारमन्त्री भएका बेला प्रेस स्वतन्त्रताको चिरहरण गर्ने गरी र संविधानको भावता विपरित मिटिगा काउन्सिल विधेयक संसदमा वर्ता गरिन दर्भार्घान्ता भाको छ।

भावना विपारत मिडिया काउन्सिल विधयक संसदमा दता गारनु दुभाग्य भएका छ। सच्चार सचिवको नेतृत्वमा रहने सिफारिस समितिले काउन्सिलको अध्यक्ष नियुक्ति गर्न सिफारिस समितिमा दुई सदस्य समेत मन्त्रालयले तोक्ने अनि अन्य सदस्यको नियुक्ति समेत मन्त्रालयले गर्नेछ भन्ने प्रावधान राखिएको हुनाले काउन्सिललाई मन्त्रालयको एउटा शाखा बनाउन खोजिएको र मन्त्रीका आसेपासेबाहेक अन्यले नियुक्ति पाउन सक्ने अवस्था नदेखिएको र पदाधिकारीलाई सरकारले जुनसुकै बेला हटाउन सक्ने प्रावधान राखिएको हुनाले मिडिया काउन्सिल विधेयक संविधान र पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रताको भावना विपरित रहेकोले अविलम्ब उक्त विधेयक फिर्ता गरि सरोकारवालाहरूसँग बृहत छलफल र बहस गरी सरकारले आफ्नो गल्ती सुधार गर्न उपयुक्त हुनेछ भन्ने हामीले ठानेका छौं।

‘कामकुरो एकातिर कुम्लो बोकी ठिमीतिर’
भन्ने नेपाली उखानलाई चरित्रार्थ गर्दै नेपाल
कम्युनिष्ट पार्टीको नेतृत्वमा रहेको केपी ओली
सरकार अधि बढ्न चाहेको जस्तो देखिएको
छ । केपी ओली नेतृत्वको सरकारबाट जनताले
धेरै आशा गरेका भएपनि जनताको आशा एवं
विश्वासमा आधात गर्दै सरकारले एकपछि अर्को
गल्ती गर्दै अधि बढ्न खोजेको छ । केपी
ओलीको नेतृत्वमा सरकार गठन भएपश्चात्
सरकारले प्रमुख विषयी दललगायत अन्य
सबै क्षेत्रमा आफ्नो प्रभाव जन्माउनका लागि
अनेक प्रकारका हथकण्डा अपनाउँदै आएकोमा
पछिल्लो समयमा प्रेस जगत्माथि हस्तक्षेप
गर्ने दुष्यास गरेको छ । प्रजातन्त्रका लागि
लामो संघर्ष गरेकै व्यक्तिका नाममा सरकार
गठन भएको केही समयपछि नै सरकारले
प्रेसमाथि हस्तक्षेप गर्न रणनीति बनाउन
थालेको थियो । त्यसैको फलस्वरूप मिडिया
काउन्सिल विधेयक संसदमा दर्ता गरेको छ ।
वर्तमान प्रेस काउन्सिल नेपालले बदलिंदो
परिस्थिति अनुसार प्रेस काउन्सिलको संरचना
परिवर्तन गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस गरेर
प्रेस काउन्सिलको संरचना सम्बन्धी मस्तौदा
तयार गरी सरकारलाई बुझाएको थियो ।
उक्त मस्तौदा सर्बोच्च अदालतका न्यायाधिश
कानुनविदहरू र पत्रकारहरूको समेत राय
सल्लाह लिएर मस्तौदा तयार गरी सरकारलाई
बुझाएकोमा सरकारले काउन्सिलले बुझाएको
मस्तौदालाई बेवास्ता गर्दै सरोकारवालासँग कुनै
छलफल र बहसै नगरी एकलाई ढङ्गले विधेयक
निर्माण गरी संसदमा पेश गर्नु सरकारको हेपाहा
प्रवृत्ति र दुई तिहाईको दम्भ बाहेक अन्य केही
हुन सक्दैन ।

सरकारले संसदमा पेश गरेको मिडिया काउन्सिल विधेयकमा मिडिया काउन्सिललाई आफू उजुरी लिने छानविन गर्न अनि दण्ड सजाएसम्म गर्न अधिकार दिएको छ । यो प्रावधान सरासर गलत रहेको छ । उजुरी लिने छानविन गर्न अनि दण्ड सजाए तोकन सक्ने अधिकार एउटै संस्थालाई हुन सक्दैन । यो शक्ति पृथकीकरणको सिद्धान्त विपरितको कार्य हो । २०५९ सालमा तत्कालिन राजाले शाही आयोगको गठन गरेका थिए सो आयोगलाई अहिलेको केपी ओली सरकारले मिडिया काउन्सिललाई दिएको सरहको अधिकार प्रदान गरिएको थियो । अर्थात भ्रष्टाचारीहरू विरुद्धको उजुरी लिने छानबिन गर्न अनि दण्ड सजाएसम्म गर्न सक्ने अधिकार रहेको थियो । त्यसबेला उत्तर कार्यको व्यापक विरोध भएको थियो । त्यही बेला त्यस आयोगको काम कारबाहीप्रति सर्बोच्च अदालतमा रिट निवेदन परी सर्बोच्च अदालतले त्यसलाई असम्बैधानिक भनि आयोगको काम कारबाहीलाई अमान्य घोषणा गरेको ओली सरकारलाई थाहा भएकै हुनुपर्दछ । अहिले सरकारको चौतर्फी आलोचना हुन थालेपछि प्रेस जगतको धाँटी निमोठन शाही कालकै जस्तै विधेयक संसदमा दर्ता गरेको हुनाले त्यसको व्यापक विरोध भएको छ । लामो संघर्ष गरेका व्यक्तिकै नेतृत्वमा सरकार रहेको बेला संविधानको उल्लंघन गर्दै त्यस्तो असम्बैधानिक विधेयक संसदमा दर्ता गरेर स्वतन्त्र प्रेसमाथि हस्तक्षेप गर्न खोज्नु लोकतान्त्रिक सरकारको कालो कार्यमात्र हो । सरकारले मिडिया काउन्सिल विधेयक संसदमा पेश गरेर प्रेस जगतलाई तह लगाउन खोज्नु भन्दा त्यस विषयमा व्यापक छलफल र बहस गराएर विधेयक ल्याएको भए प्रेस जगतले मात्र नभएर मानवअधिकार कमी र नागरिक समाजले समेत सरकारलाई धन्यवाद दिन्थे तर त्यसो हुन सक्ने किन ? किन सरकारले सरोकारवाला, नागरिक समाज र मानवअधिकार कर्मीहरूसँग छलफल र बहस गर्न चाहेन ?

मिडिया काउन्सिल विधेयकको गठन हेर्दा अहिले भएको सूचना विभागलाई नै मिडिया काउन्सिल भनिएरि हुन्छ । विधेयकमा मिडिया काउन्सिल र सूचना विभागमा कुनै फरक देखिँदैन । सूचना विभाग मन्त्रालयको एउटा विभाग हो भने काउन्सिललाई समेत विभाग बनाउने प्रयास गरिएको छ । विभागले सम्बन्धित मन्त्री र सचिवले दिएको आदेश पालना गर्दछ भने यो विधेयक पनि ठिक त्यही किमिसको रहेको छ । मन्त्रालयका

बद्दो बालक तस्करीमा बेखबर प्रशासन

• राकेश चौधरी

प्रदेश नम्बर २ को सीमानाका हुँदै दलालहरूले भारतमा तस्करी गरिरहन्दा उद्धार हुने बालकहरूलाई घर फिर्ता ल्याउने काम तदास्कताको साथ हुन सकेको छैन।

स्थानीय प्रशासनको बेवास्ता र सामाजिक संघसंस्थाको प्राथमिकतामा यो समस्या नपरेको कारण भारतीय सुरक्षाकर्मीले यी बालकहरूलाई उद्धार गरि स्थानीय बालगृहहरूमा राख्दासम 'त चाँसो र यिन्ता लिनेहरूको संख्या न्यून छ। दलालले प्रलोभनमा पारेर प्रदेश नम्बर २ का आठवटै जिल्लाबाट दिनहुँ यस्ता बालकहरूलाई काममा लगाइदिन भन्दै सीमानाका कटाउने गरि एको छ। भारतीय सुरक्षाकर्मीले यस्ता बालकहरूलाई विहारको प्रमुख रेल्वे स्टेशन दरभंगा, पटना, मुजफ्फरपुर र सीतामढीसहितो ठाउँबाट उद्धार गर्दै स्थानीय बालगृहमा पठाउने गरेका छन्।

दिल्ली, राजस्थान, मुम्बई, कलकत्ता, हैदराबादसम्म मात्र नम्बर २ का नाबालहरू भारतको चेन्नईसम्म पुन्याउने गरिन्छ। तस्करी हुने क्रममा उद्धार गरिएका २८ जना बालक भारतीय बाल गृहहरूमा घर फर्किने आशामा छन् तर स्थानीय प्रशासनलाई कुनै वास्ता नरहेको पत्रकार अजय अनुरागीको आरोप छ।

बितेको चैत १४ गते विहारको सीतामढीबाट यी बालकहरूको उद्धार गरिएको थियो। जसमा धनुषाका ११, महोत्तरीका १२, सिरहाका तीन र सर्लाहीका दुई बालक छन्। यी बालकहरू १४ वर्ष मुनिका छन्। तस्करी हुनबाट जोगिएर उद्धार भएका मध्ये २३ जना दलित, एक मुस्लिम तथा दुई बालक यादव समूदायका छन्। जसमध्ये २६ लाई सीतामढी तथा २ बालकलाई दरभंगाको बालगृहमा राखिएका छन्।

भारत विहारको सीतामढी जिल्लासँग प्रदेश २ को महोत्तरी, सर्लाही र तैत हटको सिमाना जोडिएको छ। त्यही धनुषाका तथा सप्तरीको सिमाना विहारको मध्यवनीसँग जोडिएको छ। तथापि दूलो रेल्वे स्टेशन दरभंगा जिल्लाको दरभंगामा भएकोले धेरै बालकहरू यही ठाउँबाट उद्धार गरिन्छ। समय समयमा सीमानाका जोडिएको नेपाल-भारतका प्रशासनिक एवं सुरक्षा निकायसँग मानव तस्करीबन्दा बढी सरसमानको तस्करीसँग जोडिने अपराध नियन्त्रणको बहस र निर्णय मात्र हुने गरेको विभिन्न संचारमाध्यममा आउने समाचारहरूबाट देखिन्छ। नगरपालिका र गाउँपालिकाको नामबाट गाउँबाहरमा स्थानीय सरकारले बालकहरूलाई भारतीय बाल गृहहरूमा घर फिर्ता ल्याएका हुन्। त्यही रोटहटबाटै भारत तस्करी हुन लागेको शका लागेपछि भक्तपुर ठोसरीकी शान्ति साह र काप्रे कुनै ठोस निर्णय र कार्यविधिहरू बनाउन

नसकदा कामकारवाही पुरानै विधिबाट हुने गरेको बाल अधिकारको तथा अधिकारको बिक्री यादवले बताए। यस सम्बन्धमा जिल्लास्तरीय बाल कल्याण समिति एवं स्थानीय सरकारको कानुन अभाव र भारतीय बाल गृहहरूसँग ठाडा टाढासम्म कुनै सम्बन्ध स्थापित हुन नसकेकोले विहारमा रहेको जिल्ला बाल कल्याण समितिले सिधै नेपालको केन्द्रिय बाल कल्याण समितिलाई बालकहरूको जानकारी दिने र फिर्ता लगिदिन जानकारी दिने गरिएको हो।

सीतामढी जिल्लाको बाल कल्याण समितिका अध्यक्ष विश्वास भाजनले समेत यही प्रक्रियामार्फत केन्द्रीय बाल कल्याण समितिलाई पत्राचार गरेको हो। यी बालकहरूलाई उद्धार गर्ने प्रक्रियामा जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरू सक्रिय रहेको बुझिएको छ।

बितेको चैत महिना धेरैदिनको प्रयासपछि रोटहटबाट युजरा नगरपालिका ८ सिमरा भवानीपुरका ११ वर्षीय मोहम्मद एहसान उर्फ जाफर सदिक र सोही नगरपालिका ४ कनकपुरका १३ वर्षीय शेख नजमदिनलाई सोही जिल्लाको स्थानीय प्रशासनको सहयोगमा ग्रामीण विकास केन्द्रले बालगृहबाट घर फिर्ता ल्याएका हुन्। त्यही रोटहटबाटै भारत तस्करी हुन लागेको शका लागेपछि भक्तपुर ठोसरीकी शान्ति साह र काप्रे

पनौती नगरपालिका ८ की १८ वर्षीया अंगिता कार्कीलाई उद्धार गरि घर पठाइएको थियो।

जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरू सक्रिय हुने गरेपनि यो समस्या प्राथमिकतामा नराखेको उदाहरण सिरहा र सप्तरी जिल्लाको एक घटनाबाट देखिन्छ। नौ महिना अगाडि सिरहा र सप्तरी जिल्लाबाट तस्करी भई भारत पुगेका दलित मुसहर समूदायका छ जना बालकहरूलाई भारतीय प्रहरीले उद्धार गरि दरभंगाको बालगृहमा राखेको थियो। नेपालमा स्थानीय प्रशासनलाई खबर पुगेको झण्डे एक महिनापछि विभिन्न अवरोध पार गर्दै ती बालकहरू घर फर्काएको थियो। जिल्ला बाल संरक्षण इकाईको बाल गृहबाट बालकहरू फिर्ता ल्याउन सरकारी ठोली दुई पटक नै त्यहाँ पुग्नु परेको थियो।

दलालहरू बालकलाई सीमानाका भएर हुँदै तस्करी गराउने क्रममा समूहबाट छुटिएर निरगानी गर्दैन्। बालकहरू पक्राउ परे लगातै दलाल बालकहरूको परिवारबाट सम्पर्कविहीन बन्ने गरेको महोत्तरी समसीका अधिकारकमी नेयाज अहमदले बताए। उनले बालबालिकाको तस्करी नियन्त्रण गर्ने प्रदेश सरकारले स्थानीय सरकारसँग समन्वय गरि तत्काल कदम चाल्नुपर्ने माग समेत गरे। यस्ता घटना यहाँबाट मात्र नभई भारतबाट समेत

दलालको फन्दामा परेर नेपालमा तस्करी गरि विभिन्न ईटा उद्योगहरूमा जोखिमपूर्ण काममा महिला तथा बालबालिका प्रयोग भइरहेको देखिन्छ।

भारतीय ढूला शहरहरूमा जरी (कपडामा बुट्टा भर्ने) को कामलाई स्थानीय प्रशासनले कडाई गर्न थालेपछि नेपाली बालकहरूलाई तस्करी गरी होठल तथा घरेलु काममा लगाउने गरेको पाइन्छ। तस्करले खासगरि विपन्न एवं दलित परिवारका विद्यालय बाहिर रहेका बालकहरूलाई निशाना बनाई भारतसम्म पुऱ्याउने गरेको विभिन्न अध्ययनले देखाएको छ। विभिन्न नगर तथा गाउँपालिकाहरूले घरधुरी सर्वेक्षणको नाममा लाखौं स्पैयाँ खर्च पनि प्राथमिक तथा आधारभूतहको विद्यालय बाहिर रहेका र त्यसमध्ये तस्करी भई भारत वा अन्य देशमा पुगेका बालबालिकाको एकीन तथ्याङ्क सार्वजनिक नगरेको आरोप लाग्ने गरेको छ। प्रदेश २ का दुई लाख बालबालिका विद्यालयको पहुँच बाहिर रहेको प्रारम्भिक अनुमान छ। त्यसमध्ये तस्करी भई देश बाहिर पुगिसकेका बालबालिकाको संख्या सरकारी तथा गैरसरकारी निकायबाट आउन सकेको छैन। यस विषयमा प्रदेश एवं प्रतिनिधि सभामा विषय उठान भई कडा कानुनको निर्णय हुनुपर्ने माग बाल एवं दलित अधिकारीकर्मीहरूको छ।

मोदीले इन्दिराको नियति त भोग्ने छैनन् ?

ज्ञान प्रकाश

सन् २०७४ मा सत्तासीन भएदेखि भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले आफ्ना अधिकार र शक्तिलाई केन्द्रीकृत गर्दै लगेको देखिए। उनको शासनलाई उनका आलोचक 'अधोसंवित संकटकाल'को संज्ञा दिन्छन्। सन् १९७५ जुनदेखि १९७७ मार्चसम्म भारतमा संकटकाल थियो। त्यस अवधिमा तत्कालीन प्रधानमन्त्री इन्दिरा गांधीले संवैधानिक अधिकार निरन्तरका प्रति संकटकाल अध्याधिकार अस्वीकार गरिएर इन्दिराले आफ्ना विरोधीको बालजुद, गान्धीमा बलियो असुरक्षा भावना थियो। उनी अवज्ञालाई सहन गर्न नसक्ने भइसकेकी थिइन्। उनको शासनविरुद्ध उठेको संवैधानिक गर्नी र नियन्त्रणको बहस र निर्णय मात्र हुने गरेको विभिन्न संचारमाध्यममा आउने समाचारहरूबाट देखिन्छ। इन्दिराले राष्ट्रवादी भएको अधिकार अस्वीकार गरिएर इन्दिराले आफ्ना विरोधीको बालजुद, गान्धीमा बलियो असुरक्षा भावना थियो। उनी अवज्ञालाई सहन गर्न नसक्ने भइसकेकी थिइन्। उनको शासनविरुद्ध उठेको संवैधानिक गर्नी र नियन्त्रणको बहस र निर्णय मात्र हुने गरेको विभिन्न संचारमाध्यममा आउने समाचारहरूबाट देखिन्छ। इन्दिराले राष्ट्रवादी भएको अधिकार अस्वीकार गरिएर इन्दिराले आफ्ना विरोधीको बालजुद, गान्धीमा बलियो असुरक्षा भावना थियो। उनी अवज्ञालाई सहन गर्न नसक्ने भइसकेकी थिइन्। उनको शासनविरुद्ध उठेको संवैधानिक गर्नी र नियन्त्रणको बहस र निर्णय मात्र हुने गरेको विभिन्न संचारमाध्यममा आउने समाचारहरूबाट देखिन्छ। इन्दिराले राष्ट्रवादी भएको अधिकार अस्वीकार गरिएर इन्दिराले आफ्ना विरोधीको बालजुद, गान्धीमा बलियो असुरक्षा भावना थियो। उनी अवज्ञालाई सहन गर्न नसक्ने भइसकेकी थिइन्। उनको शासनविरुद्ध उठेको संवैधानिक गर्नी र नियन्त्रणको बहस र निर्णय मात्र हुने गरेको विभिन्न संचारमाध्यममा आउने समाचारहरूबाट देखिन्छ। इन्दिराले राष्ट्रवादी भएको अधिकार अस्वीकार गरिएर इन्दिराले आफ्ना विरोधीको बालजुद, गान्धीमा बलियो असुरक्षा भावना थियो। उनी अवज्ञालाई सहन गर्न नसक्ने भइसकेकी थिइन्। उनको शासनविरुद्ध उठेको संवैधानिक गर्नी र नियन्त्रणको बहस र निर्णय मात्र हुने गरेको विभिन्न संचारमाध्यममा आउने समाचारहरूबाट देखिन्छ। इन्दिराले राष्ट्रवादी भएको अधिकार अस्वीकार गरिएर इन्दिराले आफ्ना विरोधीको बालजुद, गान्धीमा बलियो असुरक्षा भावना थियो। उनी अवज्ञालाई सहन गर्न नसक्ने भइसकेकी थिइन्। उनको शासनविरुद्ध उठेको संवैधानिक गर्नी र नियन्त्रणको बहस र निर्णय मात्र हुने गरेको विभिन्न संचारमाध्यममा आउने समाचारहरूबाट देखिन्छ। इन्दिराले राष्ट्रवादी भएको अधिकार अस्वीकार गरिएर इन्दिराले आफ्ना विरोधीको बालजुद, गान्धीमा बलियो असुरक्षा भावना थियो। उनी अवज्ञालाई सहन गर्न नसक्ने भइसकेकी थिइन्। उनको शासनविरुद्ध उठेको संवैधानिक गर्नी र नियन्त्रणको बहस र निर्णय मात्र हुने गर

'माई ग्रेटर नेपाल' विमोचित

यो पुस्तकका सम्पादक रहेका छन् गोरखा एकसप्रेसका सम्पादक राजन कार्की र उनले यस पुस्तकमा १० जना भूगोलविद, सीमाविद, जलस्रोतविद, 'राका जानकार, देशभक्त, चीनका थिक टेक्का जानकार, नागरिकता किन वितरण हुँदैछ भन्ने नेकपाभित्रैका जानकार, कम्प्युनिष्टविद देशभक्त र मुवासम्मा का विचारहरू समावेश रहेका छन्।

१० लेखको संयुक्त पुस्तक हो माई ग्रेटर नेपाल। नेपाल त्वर्से पनि विशाल छ त्यसमाधि यो विशालतामा देशभक्तिको भावना समेटे भन्ने विशाल पुस्तक बनेको छ। यो पुस्तक विश्व चर्चामा पुर्ण आँकडान गरेका छन् सीमाविद बुद्धिनारायण श्रेष्ठ, इतिहासविद डा.सुरेन्द्र केसी र डा.प्रेमसिंह बन्नेतले। यसकारण पनि यो पुस्तक देशभक्तिको उचाईमा एक चुली बन्नपुगेको छ।

सम्पादक राजन कार्की, बुद्धिनारायण श्रेष्ठ, भरत दाहाल, प्रेमसागर पौडेल नरेन्द्रप्रसाद उपाध्याय, डा.शास्त्रदत्त पन्त, रत्नसांसार श्रेष्ठ, दीर्घराज प्रसाई, साथ्यबहादुर भण्डारी र बसन्त खड्का लिखित यो पुस्तकको विमोचन कार्यक्रम वैशाख २६, गते कानुन दिवसमा पारेर भएको छ र कार्यक्रममा व्यापक जनसहमतिगता देखियो। जसले राष्ट्रियताको भावना जाजल्यामान छ भन्ने अनुभव समेत गरियो।

कुनै राजनीतिक नेतालाई नियन्त्रिएन र लेखकहरू आफैले विमोचन गरेको यो पुस्तकको समीक्षा डा.सुरेन्द्र केसी र डा.प्रेमसिंह बन्नेतले गरेका थिए। सभापति थिए लेखकमध्येहरू प्रेमसागर पौडेललाई बनाइएको थियो।

लेखक र पुस्तकका सम्पादकसमेत रहेका राजन कार्कीले पुस्तकमा नेपालको पीडा, नेपालमाथिको थिमोमिचो र नेपालमा बढ्दो विदेशी हस्तक्षेपको चर्चा रहेको र विश्वलाई नेपालको व्याथार्थ तस्वीर देखाउन यो पुस्तक अंग्रेजीमा प्रथापत गरिएको जानकारी दिएका र सहभागीको स्वागत गरेका थिए।

माई ग्रेटर नेपाल पुस्तकमा विशेषता भएको नेपालको पहिचान, अस्तित्व, सार्वभौमिकता, स्वतन्त्रता, भौगोलिक अखण्डता जोगाउन नेपालीले गर्नपर्ने जिम्मेवारी को के हुन, यसबारेमा विषद व्याख्या रहेको छ। पुस्तकको नामजस्तै पुस्तक विशाल छ। यो विशालतामा नेपालले अनेक हप्कीदफ्की, पीडावोध गरिएको तस्वीर

पनि छ।

यो पुस्तकलाई नेपालको अक्षर इतिहास भन्दा फरक पर्दैन। मन्त्रव्यक्ता क्रममा लेखक बुद्धिनारायण र समीक्षकहरूले एउटी आमाले प्रसव वेदना खेप्दै बच्चा जन्माए जस्तै १० लेखकले नेपाल आमाको वेदना उजागर गरेका छन् मात्र भनेन, बढ्दो अतिक्रमणलाई रोक नेपालीहरूले सच्चा सपुत्रको उदाहरण देखाउने बेला आएको आवाजसमेत उठाएका थिए। सबैको धारणा एउटै थियो- सुत्ता नेपाली, उठ्दा विदेशी हुनु नपरोस। प्रकाशक रत्नसागर प्रकाशन र मोहन केसी धन्यवादका पात्र छन्। यो पुस्तक नेपालीले पढ्नपर्ने र विदेशीलाई पढाउनै पर्ने पुस्तक हो।

८ महिनामा २ खर्ब ६५ अर्ब भव्सार राजस्व

काठमाडौं। सरकारले चालू आर्थिक वर्षको ९ महिनामा साढे २ खर्ब रुपैयाँभन्दा बढी भन्सार राजस्व उठाएको छ। भन्सार विभागले आयातमा लाने कर तथा त्यसमा लाने मूल्य अधिकृद्धि करसमेत गरी कुल २ खर्ब ६५ अर्ब ३९ करोड रुपैयाँ भन्सार राजस्व उठाएको हो। सरकारले चालू आर्थिक वर्षमा कुल ८ खर्ब ३१ अर्ब ३१ करोड रुपैयाँ राजस्व उठाउने लक्ष्य लिएको छ। चैत मसान्तसम्ममा सरकारले कुल ५ खर्ब ११ अर्ब १५ करोड रुपैयाँ राजस्व उठाएको छ। यसरी उठेको कुल राजस्वमा करिब ५० प्रतिशत योगदान भन्सारको देखिएको छ। चालू आर्थिक वर्षमा सरकारले लिएको लक्ष्यनुसार नै भन्सार राजस्व उठेको विभागको महानिर्देशक रामेश्वर दुग्धेलले बताए। 'कुल राजस्वमा भन्सारको योगदान ५० प्रतिशतको हाराहारीमा छ, उनले भने, जसमा आयातमा लाने कर र त्यसमा लाने भन्ने भयो।'

मुलुकको भन्सार राजस्व मुख्यतः ६ वस्तुमा आधारित छन्। पेट्रोलियम पदार्थ, सवारीसाधन, मेसिनरी, विद्युतीय उपकरण, आइरान तथा प्लास्टिकजन्य वस्तुबाट सबैभन्दा धेरै भन्सार राजस्व उठाएको विभागले जानाएको छ। यस अवधिमा सवारीसाधन तथा पार्ट्सबाट ६४ अर्ब ५२ करोड, विद्युतीय उपकरण पार्ट्सबाट १३ अर्ब ५३ करोड, मेसिनरी तथा पार्ट्सबाट १० अर्ब ७६ करोड, एडरेनियलगायतबाट ४७ अर्ब २५ करोड, पेट्रोलियमलगायतबाट ४७ अर्ब

३९ करोड र प्लास्टिकजन्य वस्तुबाट १० अर्ब ५२ करोड रुपैयाँ भन्सार राजस्व उठाएको हो। ९ महिनामा नेपालले कुल ११ खर्ब ३१ अर्ब ३१ करोड रुपैयाँको व्यापार गरेको छ। नेपालले १० खर्ब ६१ अर्ब १५ रुपैयाँको आयात गर्दा ६१ अर्ब ८२ करोड रुपैयाँको मात्रै निर्यात गरेको छ। ९ महिनामा नेपालले कुल ११ खर्ब ११ अर्ब १५ रुपैयाँको व्यापार घाटा व्याहोरेको छ।

मुलुकको पाँचवटा नाकाबाट उच्च आयात हुने गरेको छ। वीराग्न्य, ऐरहवा, विराटनगर, त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल र वीराग्न्य सुख्खा बन्दरगाहबाट खर्बन्दा बढीको आयात हुने गरेको छ। सबैभन्दा बढीकी वीराग्न्य नाकाबाट ३ खर्ब ६६ अर्ब रुपैयाँको आयात भएको छ। त्यसै

ललिता निवास सम्बन्धी रुक्म शमशेर राणा परिवारको नामबाट दैनिक पत्रपत्रिकाहरूमा विज्ञप्ति प्रकाशित गर्ने जिम्मेवारी समेत पाएका छन्। गुरुङको सहयोगमा एनआरएनलाई समेत उनले ललिता निवासको विवादित जग्मा खरिद गर्न लगाएर ढुले आर्थिक लाभ लिएको उनलाई जिनेहरूले बताउन थालेका छन्।

मीन बहादुर गुरुङलाई पछिलो समयमा सहयोग गर्दै आएका विभिन्न व्यक्तिहरूलाई एक जुट गराएर राजनीतिक व्यक्तिहरूलाई समेत प्रलोभनमा पार्ने कार्यमा अर्थाले सक्रिय रहेका र त्यसै क्रममा राष्ट्रिय विद्युतीय वैक्कमा उच्च तहका पदाधिकारीहरूलाई समेत उनले प्रयोग गर्न थालेका छन्। राष्ट्रिय विद्युतीय वैक्कमा उच्च तहका केही पदाधिकारीहरूको सम्बन्ध गुरुङसँग रहेको र उनीहरूले गर्दा नै नेकपाका महासचिव विष्णु पौडेललाई ललिता निवासको जग्मा अष्टयारो पर्दा सहयोग गर्ने सर्वमा उपहार स्वरूप दिएको सुत्रले दाबी गरेको छ। यस विषयमा राष्ट्रिय वैक्कमे उच्च तहका केही पदाधिकारीहरूको सम्बन्ध गुरुङसँग रहेको र उनीहरूले गर्दा नै नेकपाका महासचिव विष्णु पौडेललाई ललिता निवासको जग्मा अष्टयारो पर्दा सहयोग गर्ने सर्वमा उपहार स्वरूप दिएको सुत्रले दाबी गरेको छ। पछिलो समयमा ललिता

जग्मा काण्डले निकै चर्चा परिचर्चा पाएपछि अर्थाल, सुवेदी, ढकाल र गुरुङ अनि राष्ट्रिय विद्युतीय वैक्कमा श्रेष्ठ थरका व्यक्ति गिलेर पूर्वप्रधानमन्त्री माधव नेपालको घरमा एक गोप्य बैठक समेत बसेका थिए। माधव नेपाल प्रधानमन्त्री भएका बेला मै ललिता निवास जग्मासम्बन्धी निर्यात भएकाले उक्त काण्डलाई कसरी राफसाफ गर्ने भन्नेमा उनीहरूले परामर्श गरेको र त्यसको चाँचायाँजो मिलाउने जिम्मेवारी समेत अर्थाले कार्यमा गुरुङ, ढकाल, सुवेदीसहित अन्य केही व्यक्तिहरूले मिलाउने गरी त्यही अनुरूपको कार्यमा उनीहरू अगाडि बढ्ने सहभति गरेको सुत्रले बताएको छ। पछिलो समयमा एनआरएनलाई जिनेहरूले बताएको छ।

खेलफूट

सिपिएलको ड्राफ्टमा ४ नेपाली क्रिकेटर

सन् २०१९को क्यारेबियन प्रिमियर लिंग (सिपिएल)को लागि खेलाडीको ड्राफ्ट सार्वजनिक भएको छ। ७५० संस्करणको क्यारेबियन प्रिमियर लिंगको खेलाडी ड्राफ्टमा २० देशका ५३६ खेलाडी छन्। ४ सेप्टेम्बरदेखि १२ अक्टोबरसम्म आयोजना हुने सिपिएलको लागि सार्वजनिक गरिएको खेलाडीको ड्राफ्टमा नेपाली राष्ट्रिय टिमका ४ खेलाडी पनि परेका छन्। सिपिएलको अक्सन २२ मेरा लन्डनमा हुने छ।

बुधबार सर्वजनिक सिपिएलको ड्राफ्टमा लेगस्पिनर सन्दीप लामिछाने, मिडलअर्डर ब्याट्सम्यान दीपेन्द्रसिंह ऐरी, अलरान्डर सोमपाल कामी र यू-१९ टिमका कप्तान तथा राष्ट्रिय टिमका सदस्य ब्याट्सम्यान रोहितकुमार पौडेलले

पनि स्थान बनाएका छन्। नेपाली युवा लेगस्पिनर सन्दीप लागतार दोस्रो पटक क्यारेबियन प्रिमियर लिंगको ड्राफ्टमा परेका हुन् भने दीपेन्द्र, सोमपाल र रोहित पहिलो पटक सिपिएलको ड्राफ्टमा परेका हुन्।

विदेशका चर्चित फ्रेन्चाइज लिंग खेलिसकेका सन्दीपले अधिल्लो सिजन सिपिएल सेन्ट किट्स एण्ड नेपिस प्याट्रिओट्सबाट खेलेका थिए। विदेशी फ्रेन्चाइज लिंग खेलेने पहिलो खेलाडी सन्दीपले अधिल्लो सिजन ५ खेलमा ६२३ को इकोनोमीमा ७ विकेट लिए थिए। अलरान्डर सोमपालले दोस्रो पटक विदेशी फ्रेन्चाइज लिंगको ड्राफ्टमा स्थान बनाएका हुन् भने दीपेन्द्र र रोहित पहिलोपटक फ्रेन्चाइज लिंगको ड्राफ्टमा परेका हुन्। यसअघि सोमपाल अफगानिस्तान प्रिमियर लिंग ड्राफ्टमा परेक

कर्पोरेट

● ग्लोबल आइएमईको थप ६ शाखारहित बैंकिङ सेवाकेन्द्र

ग्लोबल आइएमई बैंकले विभिन्न जिल्लामा थप ६ वटा शाखारहित बैंकिङ सेवाकेन्द्र सञ्चालनमा ल्याएको छ। बैंकले रोप्याको सुनील स्मृति गाउँपालिका-७, तेबाडमा, कैलालीको

Global IME Bank

The Bank For All

बर्दगोरिया गाउँपालिका-४, मुदा बजारमा, बागलुडको बागलुड नगरपालिका-१४, हटिया तथा काठेखोला गाउँपालिका-७, रेश नुथलामा, सिरहाको अर्नामा गाउँपालिका-३, रामजानकी बजारमा र पाल्याको पूर्वखोला गाउँपालिका-४, देवीनगरमा शाखारहित बैंकिङ सेवाकेन्द्र सञ्चालन गरेको हो। यी थपिएका समेत गरी बैंकको शाखारहित बैंकिङ सेवाकेन्द्र १३८ पुगेको छ। साथै बैंकले अत्तरिया शाखामा एटिएम काउन्टरसमेत सञ्चालनमा ल्याएको छ।

● बजाजको एकसचेन्जसँगै अपग्रेड अफर

नेपालका लागि बजाज मोटरसाइकलको आधिकारिक वितरक हंसराज हुलासचन्द्र एन्ड कम्पनीले 'बजाज एकसचेन्जसँगै अपग्रेड' अफर सार्वजनिक गरेको छ। २९ वैशाखदेखि ३ जेटसम्म लागू हुने यस अफरमा ग्राहकले बजाजको टेक्स रोलमबाट आफ्नो कुनै पनि ब्रान्डका पुराना मोटरसाइकल तथा स्कुटर बजाजको नयाँ मोटरसाइकलसँग एकसचेन्ज गर्न सक्नेछन्।

कम्पनीले कुनै पनि पुराना मोटरसाइकल तथा स्कुटरको एकसचेन्जमा न्यूनतम ३० हजार रुपैयाँसम्म मूल्याकान्त गरी थप १५ हजार रुपैयाँ प्रदान गर्नेछ। ग्राहकले नयाँ बजाज मोटरसाइकलको खरिदमा निःशुल्क हेल्पेट, बाइक कबर, ब्याक्स, ल्यापटप व्याग र लेग गार्डजस्ता एसेसरिजसमेत पाउनेछन्।

योजनामा सहभागी ग्राहकले बजाजको नयाँ वर्ष २०७६ को रिक्म 'बजाज उल्टो अफर'को लाभसमेत लिन सक्नेछन्, जसमा बजाजको मोटरसाइकल किन्तुअगाडि नगद पुरस्कार र किनेपछि पनि १ लाख रुपैयाँसम्म नगद पुरस्कार जित्ने अवसर प्राप्त गर्न सक्नेछन्।

● प्रभु बैंकको शाखा दुग्धधारामा

prabhu bank

प्रभु बैंकले आफ्नो शाखा सञ्चाल विस्तारका क्रममा काठमाडौ महानगरपालिका-१५, दुग्धधारामा शाखा सञ्चालन गरेको छ। नेपाल राष्ट्र बैंकका डेपुटी गमनर शिवाराज श्रेष्ठले सोमबार शाखाको उद्घाटन गरेको हुन्। बैंकको दुग्धधारामा शाखाबाट स्थानीय तहका सेवाग्राही, सर्वसाधारण, कम्पनी तथा संघसंस्थाले सम्पूर्ण आधुनिक बैंकिङ सुविधा पाउने बैंकले जनाएको छ।

● सेज्चुरी बैंकको वित्तीय साक्षरता अभियान

सेज्चुरी कमर्सियल बैंकले गाउँपालिका-१५, दुग्धधारामा शाखा सञ्चालन गरेको छ। नेपाल सरकारले सञ्चालन गरेको सबै नेपालीको बैंक खाता अभियानलाई सहयोग गर्न उद्देश्यले अभियान सञ्चालन गरेको बैंकले जनाएको छ। बैंकले २८ वैशाखमा काप्रेको पनौतीमा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरी अभियान सञ्चालन गरेको हो।

कार्यक्रममा सहुलियतपूर्ण कर्जाका लागि व्याज

एनसेलले ल्यायो 'ट्राभलर्स सिम'

व्यालेन्स एनसेल नेटर्कमित्र कुरा गर्न प्रयोग गर्न सक्नेछ।

'ट्राभलर्स सिम'अन्तर्गत स्टार्टर

प्याक सुचारू भएपछि पर्यटकले आफ्नो आवश्यकताअनुसार ४ सय १० देखि १ हजार ९ सय ६० रुपैयाँसम्मका विभिन्न समय सीमा रहेका भ्वाइस तथा डाटा बन्डलिङ गरिएको कम्बो प्याक खरिद गर्न सक्नेछन्। योजनाअन्तर्गत कम्बो प्याकमा लाइट, मिडियम, हेपी र सुपर गरी चारवटा विकल्प छन्।

पर्यटकले ७ जिवी डाटा र २० मिनेट अन नेट टक्टाइम प्राप्त गर्नेछन् र यो १४ दिनका लागि मान्य रहनेछ।

१८० मा १४ जिवी डेटा तथा ३० मिनेट अन नेट टक्टाइम प्राप्त गर्नेछन् र यो १४ दिनका लागि मान्य रहनेछ।

हेपी प्याकअन्तर्गत करसहित १ हजार ४८सय ७० रुपैयाँमा २१ जिवी डाटा र ४० मिनेट अन नेट टक्टाइम पाइनेछ। यो २१ दिनका लागि मान्य रहनेछ।

भ्वाइस तथा डेटा भोल्म बढी चाहिने ग्राहकले करसहित १ हजार ९ सय ६० रुपैयाँमा सुपर प्याक सुचारू गर्न सक्नेछन्। यो प्याकअन्तर्गत ग्राहकले २८ दिन समयसीमा रहेको २८ जिवी डेटा र ५० मिनेट अन नेट टक्टाइम पाउनेछन्।

'ट्राभलर्स सिम' योजनाको कम्बो प्याक ग्राहकले एस्ट्रिक्स १७१०५ ह्यास डायल गरी प्राप्त निर्देशनअनुसार सुचारू गर्न सक्नेछन्।

अनुदानअन्तर्गतको व्यावसायिक कृषि तथा पशुपन्ची कर्जासम्बन्धी जानकारीका साथै डिजिटल वित्तसम्बन्धी जानकारी दिइएको थियो। बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत गरेको कार्यक्रममा २ सयजनाभन्दा बढी सहभागी थिए। कार्यक्रममा बैंकका नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत जीवन भट्टराईले सहुलियत कर्जा, बैंक खाता, बैंकले नागरिकलाई दिइरहेको सेवा प्रवाहलगायत विषयमा चर्चा गरेका थिए।

● लक्ष्मी बैंकको शाखा तिनपैनीमा

Laxmi Bank

लक्ष्मी बैंकले शाखा सञ्चाल विस्तारका क्रममा बिराटनगरको तिनपैनीमा शाखा सञ्चालन गरेको छ। योसँगै बैंकको शाखा संख्या १ सय ३ पुगेको जनाइएको छ। तिनपैनीमा शाखाबाट सम्पूर्ण आधुनिक वित्तीय सेवा उपलब्ध हुने बताइएको छ। साथै शाखाबाट साना तथा लघु व्यवसायीमाक वित्तीय पहुँच पुऱ्याउने लक्ष्य बैंकले राखेको छ।

● सिटिजन्स बैंक र भाटभटेनी मनी ट्रान्सफरबीच समझौता

सिटिजन्स बैंक र भाटभटेनी मनी ट्रान्सफरबीच रेमिटयान्स आदानप्रदानसम्बन्धी समझौता भएको छ। समझौतासँगै भाटभटेनी मनी ट्रान्सफरको सेवा सिटिजन्स बैंकका कुनै पनि शाखाबाट सहज र सरल रूपमा लिन सकिनेछ। सिटिजन्स बैंकले हाल ८१ शाखा, ७६ एटिएम र ११ शाखारहित बैंकिङ एकाइमार्फत वित्तीय सुविधा उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

● जनताको सामाजिक सहयोग

जनता बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत विभिन्न सामाजिक काम गरेको छ। बैंकले भरतपुर आंखा अस्पताललाई २ लाख ६० हजार रुपैयाँबाराबरको २० थान थी स्टिर कुर्सी प्रदान गरेको छ। बैंकको भरतपुर क्षेत्रीय उपप्रमुख संजय शर्माले नेपाल नेत्रज्योति संघ भरतपुरका अध्यक्ष कृष्णराज धरेलाई सहयोग सामग्री हस्तान्तरण गरेको हुन्। यसैगरी बैंकले टीकापुरको वीरेन्द्र विद्यामन्दिर क्याप्समा रहेको पुस्तकालयलाई ७५ हजार रुपैयाँबारा बरको विभिन्न सन्दर्भ पुस्तकसमेत उपलब्ध गराएको छ।

● एभरेस्ट बैंकको न्यूनतम मासिक किस्ता होम लोन सुविधा

एभरेस्ट बैंकले मध्यमवर्गीय तथा निम्नवर्गीय परिवारलाई लक्षित गर्दै होम लोन स्किम सार्वजनिक गरेको छ। बैंकले घरभाड भन्दा बैंकको किस्ता सस्तो भएपछि अब भाडा होइन आफैने घरको किस्ता बुझाउँ नारासहित न्यूनतम सरल मासिक किस्ता ९ हजार ५ सय १९ रुपैयाँको होम लोन ल्याएको हो। यस अभियानमा ग्राहकले सर्भिस चार्जमा २५ प्रतिशत छुट तथा २५ वर्षका लागि लोन पाउनेछन्।

● आइसिएफसी फाइनान्सका सेवाग्राहीलाई ह्याम्समा छुट

आइसिएफसी फाइनान्स र ह्याम्स हस्पिटलबीच फाइनान्सका कर्मचारी, कर्मचारीका परिवार एवं ग्राहकलाई सेवामा छुट दिनेसम्म सहमति भएको छ। फाइनान्स र हस्पिटलबीच भएको सहमतिसँगै फाइनान्सका सेवाग्राहीले हस्पिटलले दिने विभिन्न सुविधामा १० प्रतिशतसम्म छुट पाउनेछन्। फाइनान्सका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुनील पन्त र हस्पिटलका अध्यक्ष आरएस भन्डारीले छुटसम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन्।

दंगीन खबर

वीरबिक्रम-२ को प्रिमियर

शुक्रबारदेखि प्रदर्शन हुने फिल्म वीरबिक्रम-२ को बुधबार सॉफ्ट कुमारी हलमा पर्पल कार्पेट प्रिमियर गरियो। कलाकारलाई बाजागाजासहित प्रवेश गराइएको प्रिमियरमा फिल्म तथा सञ्चारकर्मीको बाकले उपस्थिति थियो।

मिलन चम्सको निर्माण र निर्देशनमा बनेको फिल्ममा पल शाह, वर्षा शिवाकोटी, नाजिर हुसेन, बुद्धि तामाङ, देशभक्त खनाल, विनीशा भण्डारीलगायतले अभिनय गरेका छन्। अधिकांश दृश्य मुस्ताङका विभिन्न स्थानमा खिचिएको फिल्मले प्रिमियरमा उत्साहजनक प्रतिक्रिया पाएको छ।

बच्चेदेखिका साथी वीर र वैक्रमको नित्राता तथा जीवनका आरोहअवरोहलाई प्रस्तुत गरिएको फिल्म सुदूरीप बरालले खिचेका हुन्। अपूर्ण सापकोटा र रन्जिता शिवाकोटी निर्माण रहेको रहेको फिल्मलाई श्रीराम बालाजी फिल्मसँग

लोकतन्त्रको...

परम्परा रहि आएको छ ।

नेपाल पत्रकार महासंघले हालै मिडिया काउन्सिल विधेयका सम्बन्धमा आयोजना गरेको कार्यक्रममा पत्रकारितासँग सम्बन्धित भएका विभिन्न संघ संगठनहरूले सरकारले संसदमा दर्ता गराएको विधेयक तत्काल फिर्ता लिई सरोकारवालाहरूसँग गहन छलफल गर्न सरकारसँग आग्रह गरेका छन् । त्यस अवसरमा राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगकी सदस्य मोहना अन्सारीले लेखेकै आधारमा पत्रकारहरूलाई दण्ड जरियाना तोकिए लोकतन्त्र नरहने बताएकी छन् । मिडिया विज्ञ एवं कानुनिवाहरूले पनि संसदमा दर्ता भएको मिडिया काउन्सिल विधेयकले प्रेसमा गम्भीर संकट ल्याउने बताउँदै विधेयक तत्काल फिर्ता लिइन सरकारसँग माग गरेका छन् । राजनीतिमा फड्को मार्ने भनिएकोमा स्वतन्त्र र स्वायत्त निकायमधि फड्को मार्ने काम भएको सदस्य अन्सारीले बताउँदै जुन संस्थाले लोकतन्त्र र विधिको शासनका लागि लामो संघर्ष गरे अहिले तिनै संस्था संक्रमणमा

मिडिया काउन्सिल...

विपरितको कार्य हो । न्यायालयावाहक अन्यले दण्ड सजाए दिन सक्दैन । अर्धन्यायिक निकायले न्यायालयमा मुद्दा दर्ता गर्नुपर्दछ । न्यायालयले न्याय दिन्छ तर ठीक त्यसको उल्टो आफ्ना कार्यकर्तालाई काउन्सिलमा नियुक्त गरेर विरोधीहरूलाई तह लगाउने उद्देश्यले विधेयक बनाइएको र त्यसलाई कानुनी रूपमा परिणत गर्न संसदमा पारितका लागि दर्ता गराइनु नै लोकतन्त्रिक अभ्यासको विरुद्धमा रहेको छ ।

२०५१ सालमा तत्कालिन राजाले शाही आयोग गठन गरेका थिए । त्यस आयोगलाई उच्चुरी लिने छानविन गर्ने र दण्ड सजाए दिने अधिकार प्रदान गरिएको थियो । आयोगका काम कारबाहीको विरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा मुद्दा परेको र सर्वोच्च अदालतले शक्ति पृथकीकरणको सिद्धान्त विपरितको अधिकार दिएको भन्दै आयोग नै विघटन गरिएको थियो । त्यसबेला काग्रेस, तत्कालिन नेकपा एमालेले त्यसको विरोध गरेका थिए । अहिले समय र परिस्थिति बदलिएको छ । मुलुक संघीय गणतन्त्रमा गएको छ । अहिले नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको बहुमतको सरकार रहेको छ तर त्यही सरकारले एउटे संस्थालाई उच्चुरी लिने छानविन गर्ने र दण्ड सजाए गर्ने अधिकार दिएर मिडिया काउन्सिल ऐन संसदमा दर्ता गराएको छ । सरकारको लागि यो भन्दा लाजमर्दी विषय के हुन सक्छ ?

राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगलाई सरकारले महान्यायाधिकार अन्तर्गत राख्न खोजेको भन्दै त्यसको व्यापक विरोध भइरहेको बेला सरकारले मिडिया काउन्सिल ऐन बनाएर काउन्सिललाई समेत सञ्चार मन्त्रालयको एउटा शाखा बनाउने प्रयास गरेको छ । काउन्सिल अर्धन्यायिक निकाय हो उसले पत्रकारहरूलाई दण्ड सजाए दिन सक्दैन, दण्ड सजाए दिने काम न्यायालयको हो । अहिलेको प्रेस काउन्सिल नेपालले पत्रकारिता विकासका लागि महत्वपूर्ण कार्य गरिरहेको र बढाउँदो परिस्थिति अनुसार मिडिया काउन्सिल ऐनको मस्योदा गरी

गुज्जुपरेको भन्दै प्रेस स्वतन्त्रताको निर्वाचन रूपमा प्रयोग गर्ने पाउनुपर्ने भन्दै लेखेकै भरमा कडा दण्ड सजाए तोकिएको खण्डमा लोकतन्त्र नरहने जिकिर गरेकी थिएन् । सरकारले संसदमा पेश गरेको विधेयकमा २५ हजारदेखि ९० लाखसम्म जरियाना तोक्ने सक्ने अधिकार मिडिया काउन्सिललाई दिएको छ भने मिडिया काउन्सिलका पदाधिकारीहरू समेत सरकारले नियुक्ति गर्ने र सरकारले दिएको निर्देशन पदाधिकारीहरूले पालना गर्नुपर्ने भन्ने शब्द राखिएको हुनाले मिडिया काउन्सिललाई सरकारले आफ्ना आलोकहरूलाई तह लगाउने माध्यमका रूपमा प्रयोग गर्ने हतियार बनाउन सक्ने भएकाले त्यसको चौतर्फी रूपमा विरोध भएको छ । लामो समयसम्म जेलनेल भोगेर सत्तामा पुगेको पार्टीका नेताहरूले आलोचना सहन नसक्ने त्यस्तो विधेयक संसदमा दर्ता गराएको प्रति नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको केही नेताहरू समेत सरकार प्रति रुच भएका हुनाले त्यस्तो विधेयक तत्काल फिर्ता गरी सरोकारवालाहरूसँग छलफल गर्नु अहिलेको आवश्यकता हो ।

सरकार समक्ष पठाएकोमा त्यसलाई पूर्ण रूपमा वेबस्टा गर्दै नेकपाका केही व्यक्तिहरूले बनाएको मस्योदालाई ऐनको रूपमा पारित गर्न संसदमा दर्ता गराउनु सरकारको गलत नियतको उजप हो । मस्योदा तायार भएपछि त्यसमा व्यापक छलफल र बहस सरोकार रवालाहरूसँग चलाइनुपर्ने थियो तर त्यसो भएन, पत्रकार महासंघले समानुपातिक विज्ञापन लागू गर्ने, न्यूनतम पारिश्रमिक लागू गर्न सरकारलाई सहयोग गरी रहेको बेला सत्ताधारी दलका केही चटुवाहरूले समानुपातिक विज्ञापन लागू नगर्न महासंघले षड्यन्त्र गरिरहेको भन्नु सत्ताको तावेदारी गर्नु सिवाय केही हुन सक्दैन ।

पत्रकार महासंघ र पत्रकारितासँग सम्बन्धित भएका संघ संस्थाले स्वरोज गार सञ्चार माध्यम (साना लगानीका) लाई अलग व्यवस्था गरियोस भन्ने माग सरकारसँग गरेका छन् । तर पत्रकारको पास बोकेर हिँड्ने अनि पार्टी कार्यकर्ता भएर सत्ताको तावेदारी गरी स्वरोजगार सञ्चार माध्यमको गला रेटन उद्द भएका केही व्यक्तिहरूले मिडिया काउन्सिल ऐनमा रहेका केही प्रावधानहरूलाई जस्तै नियुक्ती, दण्ड, सजाएलाई समर्थन गुन्नले उनीहस्को मनसाय स्वतन्त्र पत्रकारिता होइन तावेदारी पत्रकारितामा उनीहरू विश्वास राख्छन् भन्ने प्रष्ट भएको छ । यी सबै कारणहरूले गर्दा मिडिया काउन्सिल ऐनमा रहेको पत्रकारिता विरुद्धमा प्रावधान तत्काल संशोधन गरि ऐन बनाउन आवश्यक छ । संविधानले नै पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रता भन्ने स्तीकार गरिएको अवस्थामा संविधानको भावना विपरित ऐन बनाउने अधिकार र सञ्चारकार आफ्नो आलोचना सुन्न चाहाँदैन भन्ने संविधान संशोधन गरेर पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रलाई बन्देज लगाउन तायार रहोस् । अहिलेको संविधान अनुसार गर्न भएको सरकारले कसरी त्यही संविधान उल्लंघन गर्दै प्रेसलाई बाध्ने गरी मिडिया काउन्सिल ऐन ल्याउन सक्छ त्यो अधिकार उसलाई छैन त्यसैले तत्काल मस्योदा ऐन फिर्ता लिएर प्रेसमैत्री कानुन ल्याउनु उपयुक्त हुनेछ ।

प्रधानमन्त्रीकै...

असंसदीय शब्द प्रयोग गर्ने पाउनुपर्ने भन्दै लेखेकै भरमा कडा दण्ड सजाए तोकिएको खण्डमा लोकतन्त्र नरहने जिकिर गरेकी थिएन् ।

प्रधानमन्त्री ओलीले कुण्ठा, आक्रोश र निम्झरो अभियक्षिको वास्ता नगरी म वास्तविक प्रश्नको मात्र जवाफ दिन्छु भनेर बोल्न सुरु गरेका थिए । विपक्षी काग्रेसका सांसदहरू आपति जनाउँदै विरोध गरेका थिए । त्यसबेला प्रधानमन्त्री ओली र काग्रेसका सांसदहरूसँग जुहारी नै चलेको थियो । त्यसबेला सांसदहरूस्तै आलोचना निकै तात्पो होल्ला मित्रियो हो हल्लाकै बीचमा सरकारको नीति तथा कार्यक्रम बहुमतले पारित भयो । पारित भएको घोषणा सम्बुद्ध महराले गरे । को निम्झरो शब्द असंसदीय नै हो त ? बृहत् नेपाली शब्दकोषमा निम्झरो शब्दको अर्थ यस्तो रहेको छ धन बुद्धि विद्या आदि सबै कुराबाट नाजुक रितिको, कमजोर दुल्लो पातलो निर्बलियो यो शब्द आँकेमा नाराप्नो नमधेपनि करैलाई होच्याउन खिल्ली उडान प्रयोग गरिने गरिएको हुनाले प्रधानमन्त्रीले काग्रेसलाई उडान प्रयोग गरेका हुन सक्छन् । संसदको नेता भनेका साम्बुद्ध मुन्, प्रधानमन्त्री बोल्दा समेत उनेको अनुमति लिनुपर्दछ । संसदीय भाषा प्रयोग गर्नु प्रधानमन्त्रीलाई भएपनि पछिल्लो समयमा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका सांसदहरूले समेत त्यस्तै संसदीय भाषा प्रयोग गर्न थालेका छन् । उनीहरूले प्रधानमन्त्रीको सिको गर्दै त्यसी गरेका हुन सक्छन् । यसरी प्रधानमन्त्री जस्ता व्यक्तिले सार्वभौमत्तमा सम्पन्न संसदमै असंसदीय भाषा प्रयोग गरि प्रमुख विपक्षी दललाई गाली गलौज गर्नु किमार्थ उचित हुन सक्दैन । प्रधानमन्त्री विपक्षी दलका पनि प्रधानमन्त्री हुन सक्नुपर्दछ ।

राप्रपा...

राष्ट्रिय स्वतन्त्रता र अखण्डताको अभेद्य कवच हो । संविधानले उक्त बिचार बोक्ने पार्टी खोल्ने र जनताको मतवाट स्थापित गर्ने अधिकार दिएको छ । संविधान प्रदत्त अधिकारको प्रयोग कसरी अपराध भयो ? फरक बिचार बिच प्रतिस्पर्धाले लोकतन्त्र बलियो हुन्छ ।

दुग्गा हानेर राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्र फाल्ने कम्पुनिष्टसँग राप्रपाले माँगेर सत्ता साफेदारी त पाउला, हिन्दुराष्ट्र र राजतन्त्र पाउला ? आमजनमानसमा उठेको प्रश्न हो यो ।

दलहरू...

दल सहित अन्य राजनीतिक दलहरू सँग कुनै परामर्श समेत नगरी एकलौटी ढङ्गले राज्य सञ्चालन गर्न सम्बेद्धानिक निकायरूपमा समेत हस्तक्षेप गर्ने सम्बेद्धानिक व्यवस्थामा समेत आधात पुन्याउँदै आएको अवस्थामा राजनीतिक दलहरूले जनतालाई विपक्षी दलहरूले सरकार विरुद्ध भ्रामक प्रचार अभियान चलाइरहेको सत्ताधारी दलको निष्कर्ष रहेको छ । तर सत्तामा रहेकी दल समाजवादी पार्टीले समेत हो ।

जेष्ठ ११ गतेदेखि २५ गतेसम्म मुख्य शहरमा कार्यक्रम गर्ने उद्घोष गरिसकेको अवस्थामा नेकपाले निकालेको निष्कर्ष गलत ठहरेको छ । नेकपाले लामो समयसम्म पार्टी एकताको अभियानलाई सफलतापूर्वक अगाडि बढाउन नसकिरहेको बेला प्रमुख विपक्षी दलहरूसँग अन्य दलहरू गाउँ गाउँमा पुगेर जनताको आवश्यकता सेवा सुविधाको बार